Opłata pocztowa uiszczona gotówką!

Katowice, dnia 31 marca 1939.

GAZETA URZĘDOWA

WOJEWÓDZTWA ŚLĄSKIEGO

Dział Administracji Szkolnej

Nr 3.

Poz.: **TREŚĆ:** str.

Poz. 57.

(Dz. U. R. P. Nr 2 z dnia 10. I. 1939 r., poz. 8)

OBWIESZCZENIE PREZESA RADY MINISTRÓW

z dnia 12 października 1938 r.

w sprawie ogłoszenia jednolitego tekstu rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 13 grudnia 1927 r. o godłach i barwach państwowych oraz o oznakach, chorągwiach i pieczęciach.

Na podstawie art. 2 ustawy z dnia 14 marca 1933 r. w sprawie zmiany rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 13 grudnia 1927 r. o godłach i barwach państwowych oraz o oznakach, chorągwiach i pieczęciach (Dz. U. R. P. Nr 29, poz. 246) ogłaszam w załączniku do obwieszczenia niniejszego jednolity tekst rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 13 grudnia 1927 r. o godłach i barwach państwowych oraz o oznakach, chorągwiach i pieczęciach (Dz. U. R. P. Nr 115, poz. 980) z zastosowaniem ciągłej numeracji artykułów oraz z uwzględnieniem zmian, wprowadzonych powołaną wyżej ustawą, rozporządzeniem Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 24 listopada 1930 r. (Dz. U. R. P. Nr 80, poz. 629), ustawą z dnia 3 marca 1937 r. (Dz. U. R. P. Nr 17, poz. 111), dekretem Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 24 listopada 1937 r. (Dz. U. R. P. z 1938 r. Nr 5, poz. 32) i wynikających z ustawy z dnia 23 marca 1933 r. (Dz. U. R. P. Nr 35, poz. 294).

Prezes Rady Ministrów:
Sławoj Składkowski

Załącznik do obw. Prezesa Rady Min. z dnia 12 października 1938 r. (poz. 8).

ROZPORZĄDZENIE
PREZYDENTA RZECZYPOSPOLITEJ

z dnia 13 grudnia 1927 r.

o godłach i barwach państwowych oraz o oznakach i pieczęciach.

Na podstawie art. 44 ust. 6 Konstytucji oraz ustawy z dnia 2 sierpnia 1926 r. o upoważnieniu Prezydenta Rzeczypospolitej do wydawania rozporządzeń z mocą ustawy (Dz. U. R. P. Nr 78, poz. 443) postanawiam co następuje:

Tytuł I.
Godła i barwy państwowe.

Art. 1.

Godłami państwowymi są:

1) herb państwowy tj. wizerunek orła białego z głową zwróconą w prawo (dla patrzącego w lewo), ze skrzydłami rozwiniętymi, z koroną i dziobem oraz szponami złotymi (orzeł państwowy) na prostokątnej tarczy w polu czerwonym (wzór Nr 1), *)

2) chorągiew Rzeczypospolitej, przysługująca wyłącznie Prezydentowi Rzeczypospolitej, tj. chorągiew barwy czerwonej z wizerunkiem orła państwowego pośrodku i z obramieniem dookoła. Stosunek szerokości do długości chorągwi wynosi 5 : 6, wysokość wizerunku orła państwowego w stosunku do szerokości chorągwi 3 : 5 (wzór Nr 2), *)

Art. 2.

Barwami państwowymi są kolory biały i czerwony w dwóch poziomych równoległych pasach o równej szerokości i długości, z których górny jest biały, dolny zaś czerwony. Kolor czerwony odpowiada barwie cynobru.

Tytuł II.
Oznaki władz, urzędów, zakładów, instytucji, przedsiębiorstw i korporacji publicznych.

Art. 3.

Dla władz i urzędów państwowych w kraju i za granicą oraz dla zakładów, instytucji i przedsiębiorstw państwowych ustanawia się oznaki, złożone z herbu państwowego i napisu, odpowiadającego ich nazwie.

Art. 4.

Dla władz i urzędów, zakładów, instytucji i przedsiębiorstw samorządu terytorialnego ustanawia się oznaki, złożone z herbu województwa, do którego należą, i z napisu odpowiadającego ich nazwie.

Związki samorządu terytorialnego mogą w oznakach swych władz i urzędów oraz zakładów, instytucji i przedsiębiorstw w miejscu, przewidzianym dla herbu wojewódzkiego, umieścić swój własny herb, nadany względnie zatwierdzony w myśl przepisu ustępu następnego.

Miastom, odznaczonym orderem, oraz województwom nadaje herby, względnie zatwierdza je Prezydent Rzeczypospolitej na wniosek Prezesa Rady Minitrów, przedstawiony w porozumieniu

*) Wzór nie przedrukowano.

z Ministrem Spraw Wewnętrznych i Ministrem Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego. Poza tym herby związków samorządu terytorialnego zatwierdza względnie nadaje według swobodnego uznania Minister Spraw Wewnętrznych po porozumieniu się z Ministrem Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego na wniosek organu zarządzającego i organu stanowiącego odnośnego związku samorządu terytorialnego.

Prezydenci miast i burmistrzowie, wójtowie, sołtysi oraz w razie powzięcia odpowiedniej uchwały przez organ stanowiący związku samorządowego, zatwierdzonej przez władzę nadzorczą, inne organa związków samorządowych mogą przy wykonywaniu czynności służbowych i przy wystąpieniach reprezentacyjnych nosić specjalne oznaki, ustanowione przez Ministra Spraw Wewnętrznych w porozumieniu z Ministrem Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego.

Prezydenci miast oraz burmistrzowie będą mogli nadal używać dotychczas przez nich używanych oznak innego rodzaju, o ile uzyskają na to zezwolenie państwowej władzy nadzorczej.

Oznaki dla związków samorządu gospodarczego i zawodowego oraz innych instytucji prawnopublicznych zatwierdza właściwy minister w porozumieniu z Ministrem Spraw Wewnętrznych.

Tytuł III.

Flagi i bandery.

Art. 5.

Flagą państwową jest płachta o barwach państwowych.

Władze, urzędy i instytucje państwowe za granicą używają flagi państwowej z herbem państwowym w środku białego pasa. Wysokość herbu państwowego w stosunku do szerokości flagi wynosi 2 : 5.

Art. 6.

Banderą handlową morską jest płachta o barwach państwowych.

W środku białego pasa umieszczony jest herb państwowy. Stosunek szerokości do długości wynosi 5 : 8, wysokość herbu państwowego w stosunku do szerokości bandery 2 : 5 (wzór Nr 3). *)

Statki handlowe morskie, przewożące pocztę, wywieszają na przednim maszcie polski znak pocztowy, mianowicie płachtę o barwach państwowych w kształcie trójkąta równoramiennego, na której w pośrodku umieszczona jest trąbka pocztowa, przecięta strzałką błyskawicy, w kolorze żółtym. Stosunek podstawy trójkąta do jego wysokości wynosi 1 : 1½.

Art. 7.

Dla wszelkich niewojennych statków państwowych ustanawia się taką samą banderę, jak w art. 6, a nadto osobną białą flagę, zakładaną w czasie pełnienia służby, z godłem ministerstwa, w dyspozycji którego statek się znajduje. Godła ministerstw względnie poszczególnych ich działów ustanawia Rada Ministrów na wniosek właściwego ministra, przedstawiony w porozumieniu z Ministrem Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego.

Art. 8.

Flagą statków handlowych żeglugi śródlądowej jest płachta o barwach państwowych. Stosunek szerokości do długości wynosi 5 : 8.

Art. 9.

W miastach posiadających w chwili wejścia w życie niniejszego rozporządzenia własne flagi miejskie, używanie tych flag będzie nadal dopuszczalne po uzyskaniu na to zgody państwowej władzy nadzorczej, która decyduje według swego swobodnego uznania.

Tytuł IV.

Pieczęcie.

Art. 10.

Pieczęcią państwową jest tłoczona pieczęć okrągła średnicy 77 mm z wyobrażeniem orła państwowego pośrodku na tle heraldycznym i napisem „Rzeczpospolita Polska" w otoku (wzór Nr 4). *)

Art. 11.

Pieczęcią Prezydenta Rzeczypospolitej jest pieczęć okrągła średnicy 62 mm z wyobrażeniem orła państwowego pośrodku i napisem „Prezydent Rzeczypospolitej" w otoku.

Art. 12.

Pieczęcią urzędową Marszałków Sejmu i Senatu jest pieczęć okrągła średnicy 50 mm z wyobrażeniem orła państwowego pośrodku i napisem „Marszałek Sejmu" względnie „Marszałek Senatu" w otoku.

Art. 13.

Pieczęcią urzędową władz i urzędów oraz zakładów, instytucji i przedsiębiorstw państwowych jest pieczęć okrągła z wyobrażeniem orła państwowego pośrodku i napisem, odpowiadającym nazwie danej władzy (urzędu, zakładu, instytucji, przedsiębiorstwa), w otoku.

Art. 14.

Pieczęcią urzędową władz i urzędów oraz zakładów, instytucji i przedsiębiorstw samorządu terytorialnego jest pieczęć owalna z dłuższą osią owalu pionową.

W pieczęciach urzędowych władz i urzędów samorządowych znajduje się orzeł państwowy oraz pod nim napis, odpowiadający nazwie danej władzy względnie urzędu.

W pieczęciach zakładów, instytucji i przedsiębiorstw samorządu terytorialnego znajduje się herb województwa, do którego należą, oraz pod herbem napis, odpowiadający nazwie danego zakładu, instytucji lub przedsiębiorstwa.

Związki samorządu terytorialnego mogą w pieczęciach swych zakładów, instytucji i przedsiębiorstw w miejscu, przewidzianym dla herbu wojewódzkiego, umieścić swój własny herb, nadany względnie zatwierdzony w myśl przepisów art. 4 ust. 3. Miasta, posiadające historycznie uzasadnione herby, zatwierdzone na podstawie art. 4 ust. 3,

*) Wzór nie przedrukowano.

mogą w pieczęciach władz i urzędów miejskich używać tych herbów zamiast orła państwowego.

Pieczęcie dla związków samorządu gospodarczego i zawodowego oraz innych instytucji prawnopublicznych zatwierdza właściwy minister w porozumieniu z Ministrem Spraw Wewnętrznych.

Tytuł V.

Zezwolenie na używanie herbów.

Art. 15.

Osobom i instytucjom prywatnym nie wolno używać pieczęci z orłem państwowym ani też nie wolno im używać w celach handlowych oraz na blankietach, szyldach herbu państwowego.

Przepis ustępu pierwszego stosuje się także do herbów wojewódzkich oraz do herbów powiatowych lub gminnych związków samorządu terytorialnego.

Właściwe związki samorządowe mogą za zgodą wojewody, a m. st. Warszawa za zgodą Ministra Spraw Wewnętrznych — udzielać zezwoleń na używanie swych herbów osobom i instytucjom prywatnym w celach handlowych oraz na blankietach i szyldach.

Zezwolenie można cofnąć, jeżeli wymaga tego interes publiczny.

Tytuł VI.

Przepisy karne.

Art. 16.

Kto bezprawnie używa godła państwowego, oznaki władzy państwowej, samorządowej lub korporacji publicznoprawnej, bandery handlowej morskiej, polskiego znaku pocztowego oraz flagi niewojennych statków państwowych,

podlega w drodze administracyjnej karze aresztu do 3 miesięcy i grzywny do 3.000 złotych albo jednej z tych kar.

Tytuł VII.

Postanowienia końcowe.

Art. 17.

Przepisy szczegółowe w sprawach, unormowanych rozporządzeniem niniejszym, nie wyłączając przepisów, dotyczących pieczęci poszczególnych władz (urzędów, zakładów, instytucji, przedsiębiorstw, korporacji) oraz używania, wyrobu i nadzoru nad wyrobem tych pieczęci, ustali rozporządzenie Rady Ministrów.

Rozporządzenie to może również postanowić, że oznaki i pieczęcie poszczególnych korporacji publicznoprawnych nie będą podlegały przepisom niniejszego rozporządzenia.

Art. 18.

Wykonanie niniejszego rozporządzenia porucza się Prezesowi Rady Ministrów i wszystkim ministrom we właściwym każdemu z nich zakresie działania.

Art. 19.

Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie w 3 miesiące po ogłoszeniu.

Równocześnie tracą moc obowiązującą ustawa z dnia 1 sierpnia 1919 r. o godłach i barwach Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. R. P. Nr 69, poz. 416) oraz wszystkie na jej podstawie wydane rozporządzenia. Obowiązujące przepisy, w myśl których napisy w pieczęciach urzędowych powinny zawierać imię i nazwisko pieczętującego, pozostają w mocy.

Z dniem wejścia w życie niniejszego rozporządzenia tracą ważność zezwolenia, wydane przez Ministra Spraw Wewnętrznych, względnie w innej drodze uzyskane uprawnienia na używanie przez osoby i instytucje prywatne godeł, chorągwi, bander oraz pieczęci z orłem państwowym.

Władze, urzędy, zakłady, instytucje i przedsiębiorstwa samorządu terytorialnego dostosują swe oznaki i pieczęcie do przepisów rozporządzenia niniejszego najpóźniej z końcem roku następującego po roku, w którym herby odnośnych województw lub inne herby związków samorządu terytorialnego będą nadane lub zatwierdzone.

58.

ROZPORZĄDZENIE

Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego

z dnia 12 stycznia 1939 r. (Nr IV UP-10621/38)

w sprawie przyjmowania do szkół wyższych osób, które ukończyły licea handlowe dawnego typu, Instytut Administracyjno-Gospodarczy w Krakowie, Instytut Studiów Handlowych i Orientalistycznych w Warszawie, Instytut Nauk Handlowo-Gospodarczych Polskiego Towarzystwa Krzewienia Wiedzy Handlowej i Ekonomicznej w Wilnie, Polską Wyższą Szkołę Handlową Macierzy Szkolnej w Gdańsku.

Na podstawie art. 56 ustawy z dnia 11 marca 1932 r. o ustroju szkolnictwa (Dz. U. R. P. Nr 38, poz. 389) zarządzam, co następuje:

§ 1. Świadectwa ukończenia dwuletnich liceów handlowych dawnego ustroju zarówno państwowych, jak i niepaństwowych z prawami liceów państwowych oraz świadectwa ukończenia Instytutu Administracyjno-Gospodarczego w Krakowie, Instytutu Studiów Handlowych i Orientalistycznych w Warszawie, Instytutu Nauk - Handlowo Gospodarczych Polskiego Towarzystwa Krzewienia Wiedzy Handlowej i Ekonomicznej w Wilnie, Polskiej Wyższej Szkoły Handlowej Macierzy Szkolnej w Gdańsku — uprawniają do

ubiegania się o przyjęcie w charakterze studenta do Szkoły Głównej Handlowej w Warszawie, do Akademii Handlu Zagranicznego we Lwowie, do Akademii Handlowej w Krakowie, do Akademii Handlowej w Poznaniu, do Wyższej Szkoły Dziennikarskiej w Warszawie, na Wydział Finansowo - Ekonomiczny Szkoły Nauk Politycznych w Warszawie oraz na Wyższe Studium Nauk Społeczno-Gospodarczych w Katowicach.

§ 2. Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem ogłoszenia z ważnością od początku roku akademickiego 1938/39 i dotyczy tych osób, które odbywały naukę w wyżej wymienionych szkołach w czasie, gdy warunkiem przyjęcia do tych szkół było ukończenie sześciu klas szkoły średniej ogólnokształcącej.

Minister Wyznań Religijnych
i Oświecenia Publicznego:
(—) **W. Świętosławski**

59.

ZARZĄDZENIE

Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego
z dnia 20 stycznia 1939 r. (Nr II W-11099/38)
w sprawie instrukcji dotyczącej praktyki szpitalnej uczennic klasy I liceów ogólnokształcących, pedagogicznych i zawodowych

Zatwierdzam dołączoną instrukcję o praktyce szpitalnej uczennic klasy I liceów ogólnokształcących, pedagogicznych i zawodowych. Zawiadamiam przy tym równocześnie Panów Kuratorów, że Ministerstwo Opieki Społecznej wydało instrukcję z dnia 25 października 1938 r. Nr W 1/1414-81 o przygotowaniu personelu do ratownictwa sanitarnego w obronie przeciwlotniczej i przeciwgazowej oraz pismem, wysłanym do Wojewodów i Komisarza Rządu na miasto stołeczne Warszawę w dniu 30 listopada b. r. Nr W1/2525-8 poleciło szpitalom przyjmowanie uczennic na praktykę.

Podsekretarz Stanu:
(—) **Jerzy Ferek-Błeszyński**

Załącznik do rozporządzenia Min. W. R. i O. P. z dn. 20. I. 1939 r. (Nr II W-11099/38).

INSTRUKCJA

w sprawie praktyki szpitalnej uczennic klasy I-ej liceów ogólnokształcących, pedagogicznych i zawodowych.

I. Uwagi wstępne.

Programy przysposobienia do służby pomocniczej wojskowej młodzieży żeńskiej przewidują szkolenie w zakresie ratownictwa sanitarnego i przeciwgazowego. Wskazówki do wykonania programu dla klasy I-ej z dnia 2 kwietnia 1938 r. Nr II. W-3110/38 przeznaczają na praktykę szpitalną 20 godzin (10 godzin + 2 półdniowe przedpołudniowe ćwiczenia po 5 godzin).

II. Cel praktyki.

Celem praktyki szpitalnej jest: 1) zetknięcie młodzieży z chorym, celem usunięcia nerwowego lęku przed szpitalem i człowiekiem cierpiącym, 2) praktyczne zastosowanie wiadomości nabytych podczas pracy w hufcu z zakresu pielęgniarstwa i nakładanie opatrunków, 3) zaznajomienie się z pracą służby zdrowia lekarzy i pielęgniarek.

III. Zakres praktyki.

1) Zaznajomienie się z charakterem życia szpitalnego i obowiązującą w szpitalu hierarchią i dyscypliną.

2) Wykonywanie na salach chorych łatwych czynności i zabiegów pielęgniarskich, jak słanie łóżek, toaleta chorego, pomoc przy rozdawaniu posiłków i ewentualnym karmieniu ciężko chorych, mierzenie ciepłoty i tętna, stawianie baniek, robienie okładów i kompresów, asystowanie przy injekcjach itd.

3) Pomoc w ambulatorium i na sali opatrunkowej przy nakładaniu i zmianie opatrunków.

4) W miarę wolnego czasu pomoc przy przygotowaniu materiału opatrunkowego do sterylizacji: zwijaniu opasek, przygotowywaniu wacików, gazików, tamponów itd., czyszczeniu i konserwacji narzędzi chirurgicznych, strzykawek itd.

5) Dyżury przy ciężej chorych lub chorych po operacji. Zwracanie uwagi na tętno, kaszel, zachowanie się chorego.

IV. Organizowanie praktyki.

1) Praktyka szpitalna uczennic może zasadniczo odbywać się na oddziałach chorób wewnętrznych i chirurgicznych (okulistycznym, usznym) **z wyłączeniem sal operacyjnych,** oraz w ambulatoriach czy przychodniach.

Uczennice w żadnym razie nie mogą odbywać praktyki na oddziałach: zakaźnym, położniczo-ginekologicznym i skórno-wenerycznym.

Obecność uczennic na salach operacyjnych podczas operacji jest niedopuszczalna.

2) Praktykę szpitalną organizuje zasadniczo dyrektor liceum przy pomocy lekarza szkolnego i komendantki hufca.

W miejscowościach większych, w których jest kilka szpitali, oraz większa ilość szkół, należy terminy praktyki w poszczególnych szkołach oraz przydział szpitali uzgodnić na zebraniu Komisji Międzyszkolnej lub zespołu dyrektorów.

Dyrektor szkoły omawia sprawę praktyki z dyrektorem szpitala osobiście lub za pośrednictwem lekarza szkolnego, w miejscowościach większych robi to dla każdego szpitala dyrektor delegowany przez Komisję Międzyszkolną, lub zespół miejscowych dyrektorów.

Omówienie celu i zakresu praktyki powinno być wyczerpujące i szczegółowe dla uniknięcia błędów wychowawczych i skierowywania uczennic na właściwe oddziały.

3) Praktyka szpitalna odbywa się zasadniczo w godzinach przedpołudniowych, w dniach przeznaczonych na naukę szkolną.

Odbywanie obowiązkowej praktyki w niedziele, święta, dni wolne od nauki jest niedopuszczalne.

Na praktykę szpitalną przeznacza się 20 godzin (10 godzin + 2 półdniowe ćwiczenia po 5 godzin).

Najlepiej odbywać ją podczas czterech następujących po sobie dni, względnie w ciągu czterech tygodni, w dniach przeznaczonych na zbiórkę hufca, zależnie od uznania dyrektora szkoły oraz od warunków miejscowych.

4) Jeśli uczennice odbywają praktykę w grupach w kilku względnie w jednym szpitalu, należy zapewnić im opiekę, nieodrywając na czas dłuższy komendantki hufca od zwykłych obowiązków szkolnych przez przydzielenie jako opiekunki innej wolnej w tym czasie nauczycielki lub też w braku wolnych sił spośród grona nauczycielskiego przez zainteresowanie tym zagadnieniem Kół opieki rodzicielskiej. Opiekunka taka spośród matek uczennic winna być przez dyrektora specjalnie starannie dobrana. Musi to być osoba inteligentna, taktowna, rozumiejąca i uznająca wysoką wartość wychowawczą i praktyczną pracy uczennic w szpitalu.

Zarówno nauczycielki jak i matki, stanowiące opiekę uczennic, odbywających praktykę w szpitalu, winny posiadać białe fartuchy szpitalne.

5) W miejscowościach, w których nie ma szpitali, uczennice mogą odbywać praktykę w miejscowych przychodniach, względnie ośrodkach zdrowia. Wskazane jest, w miarę możliwości, przewiezienie uczennic do najbliższego miasta, posiadającego szpital. Praktyka taka winna być specjalnie starannie przygotowana, a termin jej uzgodniony z dyrektorem szpitala. W porozumieniu i przy pomocy inspektorki ż. h. lic. można starać się u władz p. w. o uzyskanie 75% zniżki na przejazd koleją. Zakwaterowanie i wyżywienie uczennic winny być zawczasu zorganizowane. Koszta złączone z pobytem uczennic w obcym mieście powinni pokryć rodzice. O pomoc dla uczennic niezamożnych należy zwrócić się do Kół Opieki Rodzicielskiej.

Całość należy zorganizować tak, by przy minimalnych kosztach zapewnić uczennicom możliwie najlepsze warunki pobytu.

6) Odbycie praktyki szpitalnej jest dla uczennic obowiązkowe i nikt, z wyjątkiem kalek, nie może być od niej zwolniony. Kalectwami usprawiedliwiającymi nieodbycie praktyki szpitalnej są: brak lub znaczniejszy niedowład górnej czy dolnej kończyny, obustronne zwichnięcie stawu biodrowego, znacznie skrócona kończyna dolna. Inne kalectwa, jak jednooczność, przytępienie słuchu, brak palca czy palców u rąk itd. nie mogą zwolnić od odbywania praktyki.

Przyczyna nieobecności uczennicy w szkole podczas odbywania praktyki szpitalnej powinna być każdorazowo zbadana przez lekarza szkolnego lub usprawiedliwiona świadectwem lekarza urzędowego. Usprawiedliwienie pisane przez opiekę domową nie może być w tym wypadku uznane za wystarczające.

Uczennica, która bez usprawiedliwionej przyczyny nie odbyła praktyki szpitalnej — nie może uzyskać dodatniej oceny z p. w. na świadectwie rocznym.

7) Podczas odbywania praktyki szpitalnej przez uczennice, konieczny jest kontakt dyrektora szkoły z władzami szpitalnymi. Wskazanym jest po zakończeniu praktyki odbycie krótkiej konferencji z dyrektorem szpitala i przełożoną S. S. pielęgniarek, celem zebrania danych o pracy uczennic, ich stosunku do chorych, ich postawie w szpitalu i korzyściach, jakie odniosły z praktyki.

Spostrzeżenia te winny być dołączone do rocznego sprawozdania z pracy szkoły.

Wszystkie uczennice winny być ubrane podczas odbywania praktyki w szpitalu w białe fartuchy szpitalne oraz białe chusteczki względnie czepeczki na głowę.

8) W razie uszkodzenia czy zniszczenia jakiegoś przedmiotu na terenie szpitala, np. zbicie termometru, strzykawki itp. odpowiedzialność finansową za to ponosi uczennica, która przedmiot ten uszkodziła względnie zniszczyła.

60.

ZARZĄDZENIE
MINISTRA POCZT I TELEGRAFÓW
z dnia 17 grudnia 1938 r.

wydane w porozumieniu z Ministrem Skarbu o opłatach radiofonicznych.

(Przedruk z Dz. Taryf. Poczt., Teletechn. i Radiokom. z dnia 1. I. 1939 r. Nr 1 poz. 3).

Na podstawie art. 18 ust. 7 ustawy z dnia 3 czerwca 1924 r. o poczcie, telegrafie i telefonie (Dz. U. R. P. Nr 63, poz. 481 z 1933 r.) zarządzam co następuje:

§ 1. Ustala się następujące opłaty radiofoniczne od kart rejestracyjnych:

Poz.	Na urządzenia odbiorcze	Opłata w złotych
1	W mieszkaniach prywatnych i obiektach ruchomych (komunikacyjnych) bez względu na ilość urządzeń:	rocznie
	a) z lampami katodowymi	36
	b) bez lamp katodowych	12
2	W zakładach leczniczych i dobroczynnych, utrzymywanych z funduszów publicznych i społecznych:	
	a) za każdy odbiornik z lampami katodowymi łącznie z dołączonymi punktami odbiorczymi, założonymi w pomieszczeniach zakładu	36
	b) za każdy odbiornik bez lamp katodowych, łącznie z dołączonymi punktami odbiorczymi, założonymi w pomieszczeniach zakładu	12
	c) za punkty odbiorcze, niezależnie od ich ilości, jeżeli nie jest uiszczona opłata oznaczona w pkt a) i b) . . .	12
3	W szkołach i zakładach naukowych lub wychowawczych, państwowych, publicznych oraz prywatnych, istniejących na podstawie zezwoleń właściwych władz szkolnych, bez względu na rodzaj i ilość urządzeń	1
4	W innych rodzajach pomieszczeń aniżeli wymienione w poz. 1—3:	
	a) za każdy odbiornik z lampami katodowymi	36
	b) za każdy odbiornik bez lamp katodowych	12
	c) za punkty odbiorcze w jednej izbie	12
5	W pomieszczeniach wymienionych w poz. 1 — 4 z dostarczeniem przez pocztę odbiornika „detefon“:	miesięcznie
	a) przy zastosowaniu przez osobę zarejestrowaną lamp katodowych	4,50
	b) bez zastosowania lamp katodowych	3,85
6	W pomieszczeniach wymienionych w poz. 1 — 4 z dostarczeniem przez pocztę odbiornika „echo“:	miesięcznie
	a) przy zastosowaniu przez osobę zarejestrowaną lamp katodowych	3,50
	b) bez zastosowania lamp katodowych	2,85
7	Opłata za rejestrację abonenta (rejestracyjna)	jednorazowe 1
	Opłata za wydanie kompletu odbiorczego „detefon“ względnie „echo“ (wstępna)	2

§ 2. Opłaty wyszczególnione w poz. 3 płatne są z góry za rok kalendarzowy.

Opłaty wyszczególnione w poz. 5 obowiązują w ciągu 10 miesięcy, w poz. 6 w ciągu 11 miesięcy.

Po uiszczeniu opłat przewidzianych w ustępie poprzednim, będą pobierane stosowne opłaty, przewidziane w § 1 w poz. 1—4, a komplet odbiorczy „detefon" lub „echo" pozostaje do rozporządzenia osoby zarejestrowanej.

§ 3. Jeżeli komplet odbiorczy „detefon" lub „echo" wydano do dnia 15 danego miesiąca, pierwsza opłata wyszczególniona w poz. 5 lub 6 obowiązuje od dnia pierwszego następnego miesiąca.

Jeżeli komplet odbiorczy „detefon" lub „echo" wydano po dniu 15 danego miesiąca, pierwsza opłata wyszczególniona w poz. 5 lub 6 obowiązuje od dnia pierwszego drugiego kolejnego miesiąca.

§ 4. Abonenci, którym dostarczono przez pocztę komplet „detefon" przed wejściem w życie niniejszego zarządzenia, uiszczają opłaty ustalone w poz. 5 w ciągu 11 miesięcy.

§ 5. W razie niewypłacenia w ciągu 10 względnie 11 miesięcy którejkolwiek opłaty miesięcznej wyszczególnionej w poz. 5 lub 6, cała suma pozostałej do uiszczenia opłaty staje się natychmiast wymagalną.

§ 6. Zarządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 1939 r. Jednocześnie tracą moc obowiązującą zarządzenia: z dnia 26 października 1935 r. (Dz. Taryf p. t. i r. Nr 15, poz. 27), z dnia 17 października 1936 r. (Dz. Taryf p. t. i r. Nr 14, poz. 32) i z dnia 22 września 1937 r. (Dz. Taryf p. t. i r. Nr 11, poz. 18).

Minister Poczt i Telegrafów:
(—) E. Kaliński.

61.

ZARZĄDZENIE
Wojewody Śląskiego
z dnia 22 marca 1939 r. (Nr OP. I-1-4/4)

o organizacji obwodowych władz szkolnych i podziale województwa śląskiego na obwody szkolne.

§ 1.

Dla celów administracji w zakresie wychowania przedszkolnego i szkolnictwa powszechnego oraz w zakresie opieki nad oświatą pozaszkolną dzieli się obszar województwa śląskiego na obwody szkolne.

§ 2.

(1) Na czele obwodu szkolnego stoi inspektor szkolny, który reprezentuje powierzony mu dział oświaty.

(2) Inspektor szkolny podlega bezpośrednio Wojewodzie Śląskiemu.

(3) Inspektor szkolny jest w obwodzie szkolnym władzą szkolną pierwszej instancji w zakresie organizacji, kierownictwa oraz nadzoru pedagogicznego i administracyjnego nad publicznym szkolnictwem powszechnym i wychowaniem przedszkolnym.

(4) Inspektor szkolny pełni nadto nadzór nad prywatnymi szkołami powszechnymi i nad prywatnymi zakładami wychowania przedszkolnego w zakresie, zleconym mu przez Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego; sprawuje on również opiekę nad oświatą pozaszkolną.

§ 3.

Organem inspektora szkolnego dla realizowania zadań i załatwiania spraw, należących do jego zakresu działania, jest inspektorat szkolny. W skład inspektoratu wchodzą w odpowiedniej liczbie pracownicy pedagogiczni i administracyjni.

§ 4.

Obszar województwa śląskiego dzieli się na następujące obwody szkolne:

a) Bielski, obejmujący powiat bielski, z siedzibą inspektora szkolnego w Bielsku,
b) Chorzowski, obejmujący powiat miejski chorzowski, z siedzibą inspektora szkolnego w Chorzowie,
c) Cieszyński, obejmujący powiat cieszyński, z siedzibą inspektora szkolnego w Cieszynie,
d) Frysztacki, obejmujący powiat frysztacki, z siedzibą inspektora szkolnego we Frysztacie,
e) Katowicki miejski, obejmujący powiat miejski katowicki, z siedzibą inspektora szkolnego w Katowicach,
f) Katowicki, obejmujący powiat katowicki, z siedzibą inspektora szkolnego w Katowicach,
g) Lubliniecki, obejmujący powiat lubliniecki, z siedzibą inspektora szkolnego w Lublińcu,
h) Pszczyński, obejmujący powiat pszczyński, z siedzibą inspektora szkolnego w Pszczynie,
i) Rybnicki, obejmujący powiat rybnicki, z siedzibą inspektora szkolnego w Rybniku,
j) Tarnogórski, obejmujący powiat tarnogórski, z siedzibą inspektora szkolnego w Tarnowskich Górach.

§ 5.

(1) Zarządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem 1 kwietnia 1939 r.

(2) Równocześnie tracą moc obowiązującą wszelkie przepisy w przedmiotach, uregulowa-

nych niniejszym zarządzeniem, w szczególności zaś zarządzenie Wojewody Śląskiego z dnia 24 lipca 1933 r. w sprawie zespolenia okręgów szkolnych (Gaz. Urzęd. Wojew. Śląskiego Dział Adm. Szkolnej Nr 25(7), poz. 71) ze zmianami, wprowadzonymi zarządzeniami Wojewody Śląskiego z dnia 26 sierpnia 1933 r. w sprawie zespolenia okręgów szkolnych (Gazeta Urzęd. Wojew. Śl., Dział Adm. Szk. Nr 29(8) poz. 80) i z dnia 18 lipca 1934 r. w sprawie zmiany zarządzenia z dnia 26 sierpnia 1933 r. o zespoleniu okręgów szkolnych (Gazeta Urzęd. Wojew. Śląsk. Dział Adm. Szkolnej Nr 8, poz. 96) oraz rozporządzenie Delegata Wojewody Śląskiego przy Dowódcy Samodzielnej Grupy Operacyjnej „Śląsk" z dnia 11 października 1938 r. o utworzeniu obwodów szkolnych oraz obwodowych władz szkolnych na obszarze Śląska Zaolziańskiego (Dz. Urz. Del. Wojew. Śląsk. Nr 3, poz. 26).

Wojewoda Śląski

(—) **Dr Grażyński**

Minister Wyznań Religijnych
i Oświecenia Publicznego
Warszawa.

62.

OKÓLNIK Nr 9

z dnia 24 lutego 1939 r. (BP-25620/38)

w sprawie zabezpieczenia i zapewnienia pracy osobom pełniącym służbę w Oddziałach Obrony Narodowej.

Oddziały Obrony Narodowej są częścią składową Sił Zbrojnych (art. 2 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 9 kwietnia 1938 r. o powszechnym obowiązku wojskowym — Dz. U. R. P. Nr 25, poz. 220), służba zaś w tych oddziałach jest całkowicie równorzędna ze służbą w wojsku stałym i marynarce wojennej.

Celem, dla którego zostały zorganizowane oddziały Obrony Narodowej, jest podniesienie stanu liczebnego wojska w czasie pokoju możliwie niewielkim nakładem kosztów, a przez to wzmożenie obronności Państwa.

Jednostki Obrony Narodowej różnią się jednak tym od jednostek wojska stałego, że żołnierze Obrony Narodowej nie są skoszarowani i pozostają w swoich domach, przy swoich warsztatach pracy, a w oddziałach Obrony Narodowej zbierają się tylko na zarządzone ćwiczenia lub w razie potrzeby postawienia ich w gotowości bojowej.

Z tego powodu sprawność organizacyjna jednostek Obrony Narodowej, których członkowie pełnią służbę w formie doraźnych lub okresowych ćwiczeń i nie są skoszarowani, wymaga, by ich skład ulegał jak najmniejszym zmianom. Stąd wyłania się zagadnienie zabezpieczenia i zapewnienia pracy osobom, powołanym do tych jednostek, w miejscu ich zamieszkania.

Wprawdzie art. art. 134—136 ustawy o powszechnym obowiązku wojskowym, zawierają przepisy o zabezpieczeniu pracy osobom powołanym do służby wojskowej lub na ćwiczenia, zakazując pracodawcom wypowiadania i rozwiązywania umów o pracę z tytułu powołania, jednakże wobec negatywnego stosunku niektórych pracodawców do członków jednostek Obrony Narodowej, zachodzi potrzeba podjęcia szerszej akcji uświadamiającej oraz potrzeba dopilnowania ścisłego przestrzegania tych przepisów.

Zagadnienie zapewnienia pracy członkom jednostek Obrony Narodowej, t. j. zatrudnienia tych członków w miejscu ich zamieszkania, jest postulatem, którego urzeczywistnieniu powinna być poświęcona największa uwaga.

W związku z tym Pan Prezes Rady Ministrów okólnikiem z dnia 18 marca 1938 r. Nr 102—28/1 zarządził wdrożenie w porozumieniu z władzami wojskowymi odpowiedniej akcji w oparciu o następujące wskazania:

1) uświadamianie o istocie organizacji Obrony Narodowej,

2) zapewnienie współpracy w omawianej akcji z władzami wojskowymi wszystkich czynników rządowych, samorządowych i społecznych,

3) wpływanie na pracodawców w sprawie zabezpieczenia i zapewnienia pracy członkom jednostek Obrony Narodowej,

4) wykonywanie kontroli przestrzegania przepisów art. 134 ustawy o powszechnym obowiązku wojskowym w sprawie zabezpieczenia pracy osobom powołanym do służby w jednostkach Obrony Narodowej,

5) interweniowanie w każdym przypadku zwolnienia z pracy lub szykanowania pracowników za ich przynależność do jednostek Obrony Narodowej,

6) wydanie odpowiednich zaleceń co do zatrudnienia na miejscu, osób zaliczonych do jednostek Obrony Narodowej.

Podając powyższe do wiadomości i stosowania w porozumieniu z Ministerstwem Spraw Wojskowych, Ministerstwo W. R. i O. P. zaznacza, że ze względu na charakter i zadania oddziałów Obrony Narodowej służba wojskowa w tych oddziałach opierać się musi przede wszystkim na dobrej woli jednostek i ich wysokim poczuciu żołnierskiego i obywatelskiego obowiązku. Dlatego do tej służby powołuje się najlepszych żołnierzy, obywatelsko wyrobionych i państwowo pewnych. Poza tym służba w tych oddziałach dla wielu żołnierzy, a szczególnie dla rezerwistów, jest właściwie służbą nadobowiązkową, bo w woj-

sku stałym nie byliby już powoływani na ćwiczenia.

Jeśli mimo to, żołnierz Obrony Narodowej pełni swą służbę z całkowitym oddaniem, to oprócz uznania społeczeństwa ma prawo spodziewać się, że służba ta nie narazi jego i jego rodziny na straty materialne. W rzeczywistości jednak służba w oddziałach Obrony Narodowej naraża żołnierza na takie straty.

Większość bowiem żołnierzy Obrony Narodowej to robotnicy płatni dziennie, posiadający na utrzymaniu rodzinę. Przepisy prawne nie zabezpieczają im wynagrodzenia za dni ćwiczeń, a otrzymywany żołd i zasiłki dla rodzin są zbyt małe, by choć w części pokryć utracony zarobek.

Ministerstwo Spraw Wojskowych uwzględniając trudne położenie rodziny robotnika powołanego na ćwiczenia wojskowe, która w myśl obowiązujących przepisów prawnych (rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 19 września 1927 r. (Dz. U. R. P. Nr 109, poz. 926) otrzymuje zasiłek według norm od 60 do 130 groszy dziennie, wydało zarządzenie (L. 5198/P. W. Dz. Rozk. 20/29) następującej treści:

„W razie powołania robotnika na ćwiczenia, wojskowe — utrzymywani przez niego członkowie rodziny, jeśli zostaną zakwalifikowani przez właściwy urząd gminny (magistrat) jako uprawnieni do pobierania zasiłków w myśl rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 19 września 1927 r. (Dz. U. R. P. Nr 109, poz. 926), mają prawo otrzymać z danego zakładu wojskowego (wytwórni, instytucji) w okresie trwania ćwiczeń żywiciela rodziny i za cały czas przez który otrzymują zasiłki ustawowe, dodatkowe zasiłki według następujących norm:

a) jedyny członek będący na utrzymaniu rezerwisty 40%
b) rodzina złożona z 2 osób 50%
c) rodzina złożona z więcej niż 2 osób . 60%

płacy gwarantowanej za każdy normalny dzień roboczy.

Z należności tych należy potrącić zasiłki ustawowe, wypłacane przez urząd gminny (magistrat).

W podobny sposób należy uregulować wypłatę zarobków za dni ćwiczeń w oddziałach Obrony Narodowej również robotnikom w resorcie Ministerstwa W. R. i O. P., przy czym zakłady i instytucje wypłacające zasiłki winny w każdym poszczególnym wypadku informować się we właściwym zarządzie gminnym (miejskim), czy i w jakiej wysokości został przyznany rodzinie pracownika zasiłek ustawowy.

Straty poniesione z tego tytułu będą minimalne, ponieważ ilość takich płatnych dni ćwiczeń w oddziałach Obrony Narodowej w ciągu roku nie przekroczy 26 dni, a poza tym ilość żołnierzy Obrony Narodowej jest stosunkowo niewielka.

Z uwagi na duże znaczenie dla sprawy obrony Państwa jednostek Obrony Narodowej przywiązuję wielką wagę do należytego wykonania niniejszego okólnika.

Minister
(—) **W. Świętosławski.**

Minister Wyznań Religijnych
i Oświecenia Publicznego
Warszawa.

63.

OKÓLNIK Nr 13
z dnia 25 lutego 1939 r. (BP-1721/39)

w sprawie zaliczania bezpłatnej praktyki w szkołach powszechnych do wysługi lat.

Na liczne zapytania Kuratoriów wyjaśniam, że praktyka nauczycielska wprowadzona okólnikiem Ministerstwa Nr 28 z dnia 7 marca 1933 r. (Dz. Urz. Min. W. R. i O. P. Nr 2, poz. 38) może być zaliczona nauczycielom na podstawie ust. 9 art. 15 ustawy z dnia 1 lipca 1926 r. o stosunkach służbowych nauczycieli (Dz. U. R. P. Nr 85, z r. 1933, poz. 660) do służby nauczycielskiej jako praca nauczycielska a więc praca zawodowa, dająca kwalifikacje i doświadczenie, uzdalniające ich do służby nauczycielskiej.

Wniosek Kuratoriów o zaliczenie nauczycielom na podstawie ich podań bezpłatnej praktyki do wysługi lat powinny być należycie motywowane z wyszczególnieniem okresu trwania praktyki, wymiaru godzin i podaniem oceny pracy nauczyciela w charakterze bezpłatnego praktykanta.

Minister
(—) **W. Świętosławski.**

Urząd Wojewódzki Śląski
Wydział Oświecenia Publ.
Nr O. P. I-1-28/4.

64.

OKÓLNIK nr 1
z dnia 17 marca 1939 r.

o remontach budynków szkół średnich stanowiących własność Skarbu Śląskiego i Skarbu Państwa.

Doświadczenie wykazało, że dotychczasowy sposób uzgadniania spraw remontowych budynków szkół średnich ogólnokształcących i zawodowych oraz zakładów kształcenia nauczycieli z odpowiednimi władzami budowlanymi nie był wystarczający i że skutkiem tego wykonywane były niejednokrotnie roboty remontowe, które ze stanowiska potrzeb szkolnych były mniej pilne,

pomijano zaś inne roboty bardziej konieczne dla szkół.

Dla usprawnienia tych kwestii w przyszłości Urząd Wojewódzki Śląski — Wydział Oświecenia Publicznego, po porozumieniu z Wydziałem Komunikacyjno - Budowlanym tutejszego Urzędu, ustala następujący sposób postępowania:

Do końca kwietnia każdego roku przedłożą Dyrekcje wspomnianych powyżej szkół tut Urzędowi (Wydział Oświecenia Publicznego) ułożony, według hierarchii potrzeb, wykaz niezbędnych robót remontowych na następny okres budżetowy (np. w kwietniu 1939 r. na rok 1940/41). Wykazy te, po zbadaniu, przekazane zostaną Wydziałowi Komunikacyjno-Budowlanemu Urzędu Wojewódzkiego Śląskiego, celem opracowania kosztorysów i ustalenia kwot, które mają być wstawione do preliminarza budżetowego Województwa Śląskiego na następny okres budżetowy.

W związku z powyższym Dyrekcje szkół nie będą odtąd w ogóle przedkładały omawianych wykazów Wojewódzkim Urzędom Budownictwa, będą natomiast mogły zwracać się do tych urzędów tylko w wypadkach nagłych, wymagających natychmiastowej interwencji.

Do dnia 31 grudnia każdego roku zbadają Dyrekcje szkół ponownie wspomniane wykazy robót remontowych i ustalą czy nie zaszła w międzyczasie potrzeba zmiany wykazanej hierarchii potrzeb i zawiadomią o tym tut. Urząd (Wydział Oświecenia Publicznego). W razie, gdyby wyjątkowo okazała się konieczność wykonania dodatkowych robót, nie objętych poprzednimi wykazami, nadeślą Dyrekcje szkół tut. Urzędowi w ustalonym wyżej terminie dodatkowy wykaz z należytym umotywowaniem.

Negatywne odpowiedzi są również obowiązujące. Wykazy robót remontowych po uwzględnieniu ewentualnych zmian, rozpatrzy Urząd Wojewódzki Śląski — Wydział Oświecenia Publ., w porozumieniu z Wydziałem Komunikacyjno-Budowlanym i ustali ostatecznie te roboty, które będą mogły być wykonane w ramach przyznanych na ten cel kredytów.

Wszelkie wnioski Dyrekcyj w sprawie remontu przedkładane tut. Urzędowi z pominięciem niniejszego zarządzenia, pozostaną bez rozpatrzenia.

Poprzednie zarządzenie w powyższej sprawie z dnia 20 kwietnia 1935 r. Nr O. P. I-29/19 traci równocześnie moc obowiązującą.

Za Wojewodę:
(—) **M. Zawidzki,**
Naczelnik Wydziału Oświecenia Publicznego.

65.

MINISTER SKARBU.
L. D. III. 2706/3/39. Warszawa, dn. 3 marca 1939 r.

Do
Kancelarii Cywilnej, Gabinetu Wojskowego Prezydenta Rzeczypospolitej, Biura Sejmu, Senatu, Najwyższej Izby Kontroli, Prezydium Rady Ministrów, wszystkich Ministerstw

w miejscu

w sprawie zmiany przepisów o specjalnym podatku od wynagrodzenia.

Ministerstwo Skarbu komunikuje, że uchwalony przez Sejm i Komisję Budżetową Senatu art. 13 projektu ustawy skarbowej na okres od 1 kwietnia 1939 r. do 31 marca 1940 r., która wchodzi w życie z dniem 1 kwietnia 1939 r., zawiera następujące przepisy:

(1) „Przedłuża się do dnia 31 marca 1940 r. dla celów równowagi budżetowej moc obowiązującą dekretu Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 14 listopada 1935 r. o specjalnym podatku od wynagrodzeń, wypłacanych z funduszów publicznych (Dz. U. R. P. Nr 82, poz. 503) ze zmianami, wprowadzonymi ustawą z dnia 30 marca 1936 r. (Dz. U. R. P. Nr 23, poz. 187) oraz wynikającymi z artykułu niniejszego.

(2) Podatek ten będzie pobierany od wynagrodzeń:

a) wypłacanych w czasie od dnia 1 kwietnia 1939 r. do dnia 31 marca 1940 r., bez względu na to, za jaki czas wynagrodzenia te przypadają,

b) wypłacanych za czas od dnia 1 kwietnia 1939 r. do dnia 31 marca 1940 r., bez względu na czas wypłaty,

według następujących skal:

1) przy wynagrodzeniach, wolnych od państwowego podatku dochodowego oraz od opłat emerytalnych lub składek na rzecz ubezpieczeń społecznych:

Stopień	Wysokość wynagrodzenia wypłacanego w ciągu miesiąca w złotych		Stopa procentowa podatku
	ponad	do	
1	200	250	3
2	250	500	7
3	500	1.000	11
4	1.000	2.000	17
5	2.000	—	25

2) przy wynagrodzeniach, od których opłaca się państwowy podatek dochodowy, opłaty emerytalne lub składki na rzecz ubezpieczeń społecznych, albo też niektóre z tych obciążeń:

Stopień	Wysokość wynagrodzenia wypłacanego w ciągu miesiąca w złotych		Stopa procentowa podatku
	ponad	do	
1	220	300	2
2	300	560	4
3	560	1.150	7
4	1.150	2.350	10
5	2.350	—	15

(3) Określone w art. 3 pkt. 1) lit. a) i b) dekretu z dnia 14 listopada 1935 r. (Dz. U. R. P. Nr

82, poz. 503) stawki wynagrodzeń wolnych od podatku specjalnego podwyższa się ze 100 do 200 zł i ze 110 do 220 zł.

(4) Rada Ministrów może, na wniosek Ministra Skarbu w drodze rozporządzeń skracać terminy, określone w ust. (2) lit. a) i b), obniżać stopy procentowe, ustalone w ust. (2) pkt. 1) i 2), oraz podwyższać stawki wynagrodzeń wolnych od podatku specjalnego.

(5) Związki samorządu terytorialnego, związki międzykomunalne (celowe) oraz przedsiębiorstwa, banki, zakłady i instytucje tych związków, Związek Rewizyjny Samorządu Terytorialnego, komunalne kasy oszczędności i banki komunalne mogą, działając zgodnie z ustawą o finansach komunalnych, nie pobierać podatku specjalnego od wynagrodzeń wypłacanych ze swoich funduszów".

Podając powyższe do wiadomości, Ministerstwo Skarbu uprasza o wydanie zarządzeń podległym władzom i urzędom oraz podległym nadzorowi instytucjom prawno-publicznym, objętym przepisami o specjalnym podatku od wynagrodzeń, przygotowujących pobór tego podatku według norm, ustalonych w ust. (1), (2) i (3) przytoczonego art. 13 projektu ustawy skarbowej.

O uchwaleniu powyższego przepisu ustawy przez Izby Ustawodawcze nastąpi oddzielne zawiadomienie.

Minister
(—) **E. Kwiatkowski**

66.

Ministerstwo Wyznań Religijnych
i Oświecenia Publicznego
w Warszawie, dn. 14 lutego 1939 r.
Nr BP — 1119/39.

Urząd Wojewódzki Śląski
Wydział Oświecenia Publicznego
w Katowicach

Określenie czasu trwania umów służbowych nauczycieli szkół mistrzów budowlanych.

Na podstawie § 14 ustęp 2 rozporządzenia Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego z dnia 10. VIII. 1937 r. o wynagrodzeniu opłacanych przez Państwo kontraktowych nauczycieli szkół państwowych i publicznych (Dz. Urz. Min. W. R. i O. P. Nr 10, poz. 318), Ministerstwo W. R. i O. P. ustala czas trwania umów z nauczycielami zatrudnionymi w szkołach mistrzów budowlanych przy Państwowej Szkole Przemysłowej w Bielsku oraz przy Śląskich Technicznych Zakładach Naukowych w Katowicach — na okres od dnia 1 listopada danego roku do 30 kwietnia następnego roku.

Dyrektor Biura Personalnego
(—) **W. Przybyłowicz.**

67.

MINISTERSTWO SKARBU
L./D. III. 16831/3/38.
Warszawa, dnia 18 stycznia 1939 r.

Do
Ministerstwa Przemysłu i Handlu

Koszty przewozu urządzenia domowego.

Na N. OB. 474/III-1/1 z dnia 7 listopada 1938 r.

Ministerstwo Skarbu komunikuje, iż w przypadku przewozu koleją urządzenia domowego, załadowanego do wozu meblowego należy stosownie do punktu 4 § 23 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 28 marca 1934 r. (Dz. U. R. P. Nr 35, poz. 320) zwracać koszty przewozu urządzenia domowego, udowodnione oryginalnymi listami przewozowymi, a więc i koszty przewiezienia koleją wozu meblowego w jedną stronę, o ile są one objęte oryginalnym listem przewozowym.

(—) **Nowak**
Dyrektor Departamentu.

68.

Odroczenie służby wojskowej.

Do Dyrekcyj państwowych męskich liceów pedagogicznych.

Ministerstwo wyjaśnia, że w myśl przepisów art. 66 pkt. b) ustawy z dnia 9 kwietnia 1938 r. o powszechnym obowiązku wojskowym (Dz. U. R. P. Nr 25, poz. 220) uczniowie przedostatniej klasy liceów pedagogicznych mogą korzystać z odroczenia służby wojskowej do dnia 1 października tego roku kalendarzowego, w którym kończą 22 lata życia, zaś uczniowie ostatniej klasy — od dnia 1 lipca tego roku kalendarzowego, w którym kończą 23 lata życia. Wobec tego, że ustawa weszła w życie z dniem 1 września 1938 roku, wymienieni uczniowie mogą starać się w Komendzie Rejonu Uzupełnień o odroczenie służby wojskowej na podstawie przytoczonych przepisów ustawy.

Za Naczelnika Wydziału:
(—) **Br. Biedowicz,** wiz. szkół.

69.

Urząd Wojewódzki Śląski
Wydział Ośw. Publ.
Nr O.P. I-41/5. Katowice, dnia 10 marca 1939 r.

Inspektoraty Szkolne, Dyrekcje szkół Średnich ogólnokształcących i zawodowych. Dyrekcje zakładów kształcenia nauczycieli oraz Kierownictwa szkół powszechnych i dokształcających zawodowych

w województwie śląskim

w sprawie udziału młodzieży szkolnej w uroczystościach i pochodach ulicznych.

Wobec tego, że zdarzają się jeszcze bezwarunkowo niedopuszczalne wypadki pociągania młodzieży szkolnej w godzinach lekcyjnych do udziału

w najrozmaitszych uroczystościach, obchodach, pochodach, rewiach, do usług i występów w celu uświetnienia wszelkiego rodzaju pokazów, tworzenia szpalerów, utrzymywania porządku itp. wbrew postanowieniom okólników Pana Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego Nr 72 z dnia 29 maja 1934 r. (Gaz. Urz. Wojew. Śl. Dz. Adm. Szk. Nr 22/7) z 3. VII. 1934 r. poz. 75) i Nr 124 z dnia 30 listopada 1936 r. (Gaz. Urz. Wojew. Śl. Dział Adm. Szk. Nr 12 z 31. XII. 1936 r. poz. 266) w sprawie udziału młodzieży szkolnej w uroczystościach i pochodach ulicznych, Urząd Wojewódzki poleca Dyrekcjom i Kierownictwom szkół ścisłe stosowanie postanowień tych okólników. W szczególności niedopuszczalne jest:

1) organizowanie wszelkich uroczystości, pochodów i imprez w godzinach lekcyjnych i w warunkach, kiedy zdrowie młodzieży może być zagrożone,

2) uczestnictwo młodzieży szkolnej w obchodach publicznych, w których udział młodzieży ma znaczenie raczej dekoracyjne niż pedagogiczne,

3) dopuszczanie do zbyt częstych i masowych zbiórek, w czasie których młodzież narażona jest na długie czekanie w szeregach,

4) uczestnictwo młodzieży w zbiórkach i pochodach wieczornych, niezwiązanych z pracami szkoły,

5) uczestnictwo młodzieży poniżej 10 lat w długich pochodach i defiladach.

Ilość publicznych uroczystości, a tym więcej pochodów ulicznych z udziałem młodzieży należy ograniczyć ściśle tylko do tych, których wymagają istotne potrzeby wychowawcze szkoły.

Na udział młodzieży w uroczystościach i pochodach w godzinach nauki szkolnej należy uzyskać zgodę tut. Urzędu, bez której młodzież w żadnym razie nie może być zwalniana od zajęć szkolnych.

Inspektoraty Szkolne i Dyrekcje nie są uprawnione do decydowania o tego rodzaju zwolnieniach.

Za Wojewodę:
(—) **M. Zawidzki.**
Naczelnik Wydziału Oświecenia Publicznego.

70.

Radiowe audycje szkolne rozgłośni regionalnych.
Okólnik Min. W. R. i O. P. z dnia 20 grudnia 1938 r. Nr Prez-1990/38.

W związku z zarządzeniem Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego z dnia 31 stycznia 1937 r. o powołaniu Komisji dla spraw radiowych (Dz. Urz. Min. W. R. i O. P. Nr 2, poz. 27) w brzmieniu zarządzenia Ministra W. R. i O. P. z dnia 26 października 1938 r. (Dz. Urz. Min. W. R. i O. P. Nr 12, poz. 367) Ministerstwo wyjaśnia, że wszelkie ważniejsze zamierzenia programowe w zakresie audycji radiowych szkolnych, nadawanych przez poszczególne rozgłośnie Polskiego Radia, powinny uzyskać uprzednią aprobatę Wydziału Prezydialnego Ministerstwa Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego.

Natomiast inne audycje dla młodzieży, wynikające bezpośrednio z potrzeb i warunków miejscowych, pozostają nadal pod kontrolą i opieką właściwych Kuratoriów Okręgów Szkolnych.

Ministerstwo prosi o nadsyłanie wszelkich spostrzeżeń dotyczących poziomu i wartości pedagogicznej radiowych słuchowisk szkolnych.

Naczelnik Wydziału:
(—) Dr Stan. Stetkiewicz.

71.

ORGANIZACJA SZKÓŁ.

Numeracja szkół zawodowych.

Na podstawie rozporządzeń Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego z dnia 27. III. 1933 r. w sprawie ubioru młodzieży szkolnej (Dz. Urz. Min. W. R. i O. P. Nr 3, poz. 50 i 51) oraz z dnia 15. IX. 1938 r. (Dz. Urz. Min. W. R. i O. P. Nr 10, poz. 295) Ministerstwo Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego ustala z ważnością od dnia ogłoszenia następujące numery dla szkół zawodowych.

Równocześnie tracą moc obowiązującą zarządzenia wydane dotychczas w tej sprawie:

Województwo Śląskie.

Szkoły Handlowe (na tarczy litera H).

Nr 350 Cieszyn — Państwowa 3 kl. Koedukacyjna Szkoła Handlowa z kl. IV-tą specjalną.

Nr 350 Cieszyn — Państwowe Gimnazjum Kupieckie

Nr 351 Cieszyn Zach. — Państwowa 4-letnia Szkoła Handlowa

Nr 352 Orłowa — Państwowe Gimnazjum Kupieckie

Nr 355 Katowice — Miejska 3 kl. Koedukacyjna Szkoła Handlowa z kl. IV-tą specjalną
— Miejskie Koedukacyjne Gimnazjum Kupieckie

Nr 357 Chorzów I —Miejska 3 kl. Koedukacyjna Szkoła Handlowa z kl. IV-tą specjalną
— Miejskie Koedukacyjne Gimnazjum Kupieckie

Nr 358 Chorzów I (dawn. Król.-Huta) — Koedukacyjne Miejskie Liceum Handlowe

Nr 359 Rybnik — 3 kl. Koedukacyjna Szkoła Handlowa z kl. IV-tą specjalną Izby Przemysłowo-Handlowej
— Pryw. Koeduk. Gimnazjum Kupieckie Izby Przemysłowo-Handlowej.

Szkoły Gospodarcze (na tarczy litera G).

Nr 35 Rybnik — Prywatne Seminarium Nauczycielek Gospodarstwa S. S. Urszulanek
— Prywatne Liceum Gospodarcze S. S. Urszulanek.

Szkoły Techniczno-Przemysłowe i Przemysłowe (Na tarczy litera P.)

Nr 280 Katowice — Śląskie Techniczne Zakłady Naukowe
Nr 280 Katowice — Gimnazjum Odlewnicze
Nr 283 Katowice — Liceum Budowlane
Nr 284 Katowice — Liceum Mechaniczne
Nr 285 Katowice — Gimnazjum Mechaniczne
Nr 288 Katowice — Liceum Chemiczne
Nr 289 Katowice — Liceum Drogowe
Nr 290 Katowice — Liceum Elektryczne
Nr 291 Katowice — Gimnazjum Elektryczne
Nr 282 Katowice — Państwowa Szkoła Górnicza
Nr 281 Bielsko — Państw. Szkoła Przemysłowa
Nr 286 Bielsko — Gimnazjum Mechaniczne
Nr 287 Bielsko — Liceum Mechaniczne
Nr 292 Karwina — Państw. Szkoła Przemysłowa
Nr 293 Cieszyn Zachodni — Państwowa Szkoła Zawodowa Żeńska
Nr 294 Karwina — Państwowa Szkoła Zawodowa Żeńska
Nr 295 Bielsko — Prywatne 3 klasowe Gimnazjum Krawieckie Żeńskie Koła Macierzy Szkolnej Ks. Cieszyńskiego
— Prywatna Szkoła Zawodowa Żeńska Koła Macierzy Szkolnej Ks. Cieszyńskiego.
Nr 296 Katowice — Prywatna Szkoła Zawodowa Żeńska T-wa Polek
— Prywatne Gimnazjum Krawieckie Żeńskie T-wa Polek
Nr 297 Rybnik — Prywatna Szkoła Zawodowa Żeńska S. S. Urszulanek
— Prywatne Gimnazjum Krawieckie Żeńskie S. S. Urszulanek
Nr 298 Tarnowskie Góry — Prywatna Szkoła Zawodowa Żeńska T-wa Polek
— Prywatne 3 kl. Gimnazjum Krawieckie Żeńskie T-wa Polek
Nr 299 Katowice — Prywatne 3-klasowe Gimnazjum Bieliźniarskie T-wa Polek
Nr 300 Nowy Bogumin — Państwowa Szkoła Zawodowa Żeńska.

72.

Urząd Wojewódzki Śląski
Wydział Ośw. Publ.
Nr O. P. I.-21/9. Katowice, dnia 22 marca 1939 r

KOMUNIKAT
o wycieczkach szkolnych na „Dni Słowackiego" do Krzemieńca.

Wobec przypadających w bieżącym roku 90 rocznicy śmierci i 130 rocznicy urodzin Juliusza Słowackiego zawiązał się w Krzemieńcu, mieście rodzinnym Poety, Ogólnopolski Komitet Uczczenia pamięci Wieszcza pod protektoratem Pana Prezydenta Rzeczypospolitej Ignacego Mościckiego i Marszałka Polski Edwarda Śmigłego Rydza.

W uroczystościach, przygotowywanych przez Komitet dla oddania hołdu Twórcy „Króla Ducha" i uczczenia pamiątek po rodzinie Słowackich, w okresie od 3 kwietnia tj. rocznicy śmierci Poety do 4 września rocznicy Jego urodzin, weźmie udział całe społeczeństwo polskie z przedstawicielami Rządu na czele, z czynnym udziałem świata naukowego i artystycznego oraz różnych organizacyj społecznych.

W programie ich przewidziane są do Krzemieńca wycieczki młodzieży szkolnej z całej Polski.

By zapewnić tej ostatniej możność pełnego przeżywania tych podniosłych chwil i utrwalenia ich w pamięci dla pogłębienia w młodocianych duszach kultu dla Wielkiego Poety i Wieszcza narodowego, Komitet pragnie zorganizować odpowiednią opiekę nad wyżej wspomnianymi wycieczkami szkolnymi, co będzie wymagało jednak opracowania specjalnego planu przemyślanego tak od strony technicznej jak i wychowawczej.

W tym celu Komitet prosi o jak najwcześniejsze zgłaszanie wycieczek szkolnych do Krzemieńca na „Dni Słowackiego" — z podaniem terminów ich i programów.

Bliższymi informacjami służy każdego czasu Sekcja Turystyczno-Kwaterunkowa przy Ogólnopolskim Komitecie Uczczenia Juliusza Słowackiego w Krzemieńcu, adres Liceum Krzemienieckiego.

PROGRAM
uroczystości ku uczczeniu Juliusza Słowackiego w Krzemieńcu.

Uroczystości rozpoczną się w dniu 3 kwietnia br. nabożeństwem, produkcjami muzycznymi i wystawieniem sztuki „Złota Czaszka" i będą trwały do dnia 5 września br.

Większe uroczystości odbędą się w dniach od 26 — 29 maja i od 3 do 5 września br.

Na program złożą się: przemówienia okolicznościowe, pochody, wycieczki krajoznawcze, wystawy, produkcje muzyczno-wokalne, oraz utwory Słowackiego „Ksiądz Marek", „Balladyna", „Książę Niezłomny" wystawione na dziedzińcu Liceum Krzemienieckiego itd.

W ciągu miesiąca lipca i sierpnia uroczystości wypełni własnym programem okolicznościowym Muzyczne Ognisko Wakacyjne i Rysunkowe Ognisko Wakacyjne, jak również Zjazd Kół Młodzieży Wiejskiej.

Uroczystości zostaną zakończone w dniu 5 września br. Posiedzeniem Polskiej Akademii Literatury i wielkim koncertem symfonicznym.

Od maja br. do września będą otwarte wystawy:

1. Dokumentów i pamiątek po Juliuszu Słowackim,
2. Obrazów, szkiców i zdjęć Polskich Malarzy i Fotografików.

73.

Urzad Wojewódzki Śląski
Wydział Ośw. Publ.
Nr O.P. I-41/2. Katowice, dnia 9 marca 1939 r.

KONKURSY
na stanowiska kierowników publicznych szkół powszechnych:

1. w Publ. Szkole Powsz. III stopnia Nr 3 **Nowa Wieś** (Obwód szkolny Katowice),
2. w Publ. Szkole Powsz. III stopnia Nr 3 **Siemianowice** (Obwód szkolny Katowice) — Mieszkanie służbowe w budynku szkolnym).
3. w Publ. Szkole Powsz. III stopnia **Dębieńsko Stare** (Obwód szkolny Rybnik) — Mieszkanie służbowe w budynku szkolnym).
4. w Publ. Szkole Powsz. II stopnia **Przegędza** (Obwód szkolny Rybnik) — Mieszkanie służbowe w budynku szkolnym.
5. w Publ. Szkole Powsz. III stopnia Nr 1 **Radzionków** (Obwód szkolny Tarn.-Góry).

Podania o nadanie powyższych stanowisk wnosić należy w drodze służbowej do właściwych Inspektoratów Szkolnych w terminie 8 tygodniowym od daty ogłoszenia niniejszych konkursów.

Za Wojewodę:
(—) **Mgr M. Gajer,**
p. o. Kierownika Oddziału I. Ogóln.
Referendarz.

Urząd Wojewódzki Śląski
Wydział Ośw. Publ.
Nr OP. I. 41/2. Katowice, dnia 24 marca 1939 r.

KOMUNIKAT

Uzupełniając konkurs na stanowiska kierowników publicznych szkół powszechnych z dnia 10 stycznia br. Nr OP. I-41/52, ogłoszony w Gaz. Urzęd. Wojew. Śląskiego — Dział Adm. Szkolnej nr 1 z 31. I. 1939 r. poz. 16, Urząd Wojewódzki komunikuje, że punkt 3 powyższego konkursu dotyczy stanowiska kierownika Publicznej Szkoły Powszechnej nr 2 w Brzezince.

Za Wojewodę:
(—) **Mgr Miecz. Gajer,**
p. o. Kierownika Oddz. I. Ogólnego
Referendarz.

74.

Urząd Wojewódzki Śląski
Wydz. Ośw. Publ.
Nr O.P. I-50/43. Katowice, dnia 15 marca 1939 r.

KOMUNIKAT
o „II Targach Meblowych w Nowem n/Wisłą".

W czasie od 25 czerwca do 9 lipca b. r. odbędą się w Nowem n/Wisłą" II Targi Meblowe", których zadaniem jest zobrazowanie wytwórczości około 100 warsztatów i fabryk meblowych w Nowem i zdobycie szerszego rynku zbytu w kraju.

Przewidziane jest zorganizowanie w czasie trwania Targów wystawy propagandowej L. O. P. P.

Nowe jest godne ponadto zwiedzenia z uwagi na swe malownicze położenie nad Wisłą.

Podając powyższe do wiadomości Urząd Wojewódzki zaleca, aby wycieczki organizowane w tym czasie przez szkoły względnie wędrówki wakacyjne samej młodzieży szkolnej szczególnie szkół zawodowych uwzględniały w miarę możności miasto Nowe n/Wisłą.

O szczegóły należy zwracać się do Zarządu Miejskiego w Nowem — Komitet II Targów Meblowych — oraz zgłaszać termin i skład ilościowy wycieczki na parę dni naprzód.

Za Wojewodę:
(—) **M. Zawidzki,**
Naczelnik Wydziału Oświecenia Publicznego.

75.

KONKURS
na stanowisko kierownika Publicznej Męskiej Rocznej Szkoły Rolniczej w Rudzie.

Ministerstwo W. R. i O. P. ogłasza konkurs na stanowisko kierownika Publicznej Męskiej Rocznej Szkoły Rolniczej w Rudzie.

O wymienione stanowisko mogą się ubiegać kandydaci, posiadający wyższe studia rolnicze i odpowiadający warunkom przewidzianym w art. 12 ustawy z dn. 1 lipca 1926 r. o stosunkach służbowych nauczycieli w brzmieniu obwieszczenia Ministra W. R. i O. P. z dnia 9 listopada 1932 r. (Dz. U. R. P. Nr 104, poz. 873).

Do stanowiska tego przywiązane jest uposażenie, unormowane rozporządzeniem Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 28 października 1933 r. o uposażeniu funkcjonariuszów państwowych (Dz. U. R. P. Nr 86, poz. 663) z uwzględnieniem zasad, wprowadzonych rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 19 grudnia 1933 r. (Dz. U. R. P. Nr 102, poz. 781).

Podania, zaopatrzone potrzebnymi dokumentami, skierowane do Ministerstwa W. R. i O. P., wnosić należy w drodze służbowej do Kuratorium Okręgu Szkolnego Warszawskiego w Warszawie, ul. Bagatela 12, najpóźniej w sześć tygodni od daty ogłoszenia. (Nr BP-25307/38).

76.

KOMUNIKAT
z dnia 3 lutego 1939 r. (Nr II Pr-860/39)
w sprawie podręczników historii, stosowanych w szkołach powszechnych stopnia III.

Ministerstwo W. R. i O. P. powierzyło p. Franciszkowi Zawadzkiemu, profesorowi Państwowego Wyższego Kursu Nauczycielskiego w Warszawie, badanie wartości dydaktycznych i wycho-

wawczych, które wykazują w praktyce szkolnej podręczniki historii (łącznie z wiadomościami obywatelskimi), dozwolone do użytku w publicznych szkołach powszechnych.

W celu oparcia się o praktykę szkolną i doświadczenie nauczycieli i zdobycia rozleglejszych podstaw do doskonalenia podręczników i do osiągania coraz lepszych wyników w nauczaniu historii (łącznie z wiadomościami obywatelskimi), prof. F. Zawadzki prosi nauczycieli szkół powszechnych — na razie tylko stopnia trzeciego — którzy uczą lub uczyli tego przedmiotu przez czas dłuższy, o podzielenie się, jeżeli mają chęć do tego, w drodze korespondencji bezpośredniej, nieurzędowej, swymi spostrzeżeniami i uwagami, dotyczącymi używanych przez nich podręczników. Listy w tej sprawie kierować należy pod adresem: Warszawa, ul. Jezuicka 4, Państwowy Wyższy Kurs Nauczycielski, Prof. F. Zawadzki.

Ocena zalet i słabych stron podręcznika może obejmować działy następujące: szczegółowy dobór materiału historycznego w ramach programu; jego rozplanowanie, zwłaszcza „grupowanie w obrazy" i ich wiązanie; silniejsze lub słabsze zaznaczenie tych lub innych dziedzin lub zjawisk życia historycznego oraz luki w tym względzie; podstawy i punkty zaczepienia do odpowiedniego rozwinięcia tematów lokalnych i regionalnych; sposób ujęcia (trudność albo łatwość, jasność lub zawiłość, stopień plastyczności i obrazowości lub przeciwnie przejawy suchości i schematyczności itd.), cechy szczególne stylu; zarysowujące się przy stosowaniu książki — niezależnie może od zamiaru autora — tendencje wychowawcze, obywatelskie, narodowo-państwowe; wartość dydaktyczna i wychowawcza ilustracyj, map, pytań, ćwiczeń; większa lub mniejsza przydatność podręcznika w pracy szkolnej i domowej ucznia jako środka realizacji obowiązującego programu i w ogóle jako środka nauczania i wychowania, z uwzględnieniem warunków i potrzeb miejscowych (zwłaszcza na niektórych terenach). Wykaz ten nie jest wyczerpujący i mogą się nasuwać jeszcze inne tematy. Uwagi winny być ujęte nie ogólnikowo i schematycznie, lecz możliwie dokładnie i konkretnie, z przytoczeniem faktów z życia, wskazaniem określonych tekstów podręcznika i ewentualną ich analizą. Reakcje i szczere wypowiedzenia się samych dzieci byłyby tu szczególnie cenne. List może nie obejmować wszechstronnego omówienia jakiegoś podręcznika (czy podręczników) — można w nim poruszyć jedną czy kilka spraw, które bądź wydają się piszącemu szczególnie ważne, bądź nasuwają się do oświetlenia ze względu na obfitość materiałów i spostrzeżeń.

W liście należy podać dokładnie nie tylko nazwisko autora i tytuł książki, ale także miejsce i rok wydania, opisać o ile to możliwe, sposób stosowania podręcznika przez piszącego list, wskazać czas, przez który się z niego korzystało, wreszcie załączyć swój własny adres (do ew. dalszej korespondencji), a więc miejsce pracy: nie tylko pocztę i miejscowość, ale i powiat. Było by rzeczą pożądaną, aby listy w tej sprawie były kierowane do prof. F. Zawadzkiego w ciągu lutego, marca i kwietnia rb., nie jest to jednak warunek konieczny i można także nadsyłać je później.

Ministerstwo W. R. i O. P.:

1) prosi o przedrukowanie tego komunikatu w dziennikach urzędowych kuratoriów okręgów szkolnych;

2) poleca Pp. Inspektorom Szkolnym zwrócenie na jego ukazanie się i treść szczególnej uwagi nauczycielstwa szkół powszechnych stopnia III, z wykorzystaniem w tym celu zwłaszcza konferencyj rejonowych.

Dyrektor Departamentu:
(—) Dr M. Pollak.

77.

KOMUNIKAT

o konkursie w sprawie przyjęcia na studia w Państwowym Instytucie Nauczycielskim w Warszawie w roku szkolnym 1939/40.

Niniejszym ogłasza się konkurs na urlopy dla kandydatów na 1-szy rok studiów w Państwowym Instytucie Nauczycielskim w Warszawie w roku szkolnym 1939/40.

1. O przyjęcie mogą się ubiegać kierownicy (czki) i stali(łe) nauczyciele(ki) publicznych szkół powszechnych, szkół ćwiczeń i szkół specjalnych, którzy(re) nie później niż w roku 1936 uzyskali świadectwo ukończenia Wyższego Kursu Nauczycielskiego lub analogicznych studiów.

2. Przy przyjmowaniu będą przede wszystkim uwzględniane osoby, które wykazały szczególne zainteresowanie i uzdolnienia pedagogiczne oraz zamiłowanie do pracy o charakterze społecznym na terenie szkoły (zrozumienie wpływu czynników socjologicznych w poznaniu dziecka, współpraca szkoły z domem itp.).

3. Podania o przyjęcie na 1-szy rok studiów należy wnieść drogą służbową do Ministerstwa Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego w terminie do dnia 30 marca 1939 r. i zaopatrzyć w następujące załączniki:

a) dokładny życiorys, własnoręcznie napisany, z wyszczególnieniem przebiegu dotychczasowych studiów i praktyki nauczycielskiej. W życiorysie należy pomieścić sprawozdanie z dotychczasowej pracy wychowawczej, dydaktycznej i społecznej, dołączając krótki referat na temat dokonanych przez petenta spostrzeżeń z życia dzieci na podstawie dotychczasowej praktyki.

b) świadectwa szkolne i egzaminacyjne oraz inne dowody dokonanych prac i odbytych studiów, np. zaświadczenia z udziału w kursach wakacyjnych (w oryginałach),

c) odpis wykazu stanu służby,

d) wykaz przestudiowanej do egzaminu lektury, według wymagań podanych w komunikacie (Dz. Min. W. R. i O. P. z r. 1927, Nr 14. poz. 434),

e) deklarację według załączonego wzoru,

f) 2 nienaklejone fotografie z własnoręcznym czytelnym podpisem (format urzędowy).

Bezpośrednio przełożona władza służbowa dołączy ponadto wyciąg z wykazu kwalifikacyjnego oraz szczegółową opinię o kandydacie i prześle podania kandydatów ze swego obwodu szkolnego do Kuratorium w terminie do 15 kwietnia b. r.

4. O ostatecznym przyjęciu do Instytutu rozstrzygnie kolokwium wstępne w Instytucie (Al. Ujazdowskie 20) w dniach 26. 27, 28 czerwca. O dniu egzaminu kandydaci dopuszczeni do kolokwium będą zawiadomieni przez Dyrekcję Instytutu.

5. Wymagania przy egzaminie wstępnym (kolokwium) oraz warunki przyjęcia podane zostały w komunikacie Dyrekcji Państwowego Instytutu Nauczycielskiego (Dz. Urz. Min. W. R. i O. P. Nr 14, poz. 434 z dnia 31. XII. 1937 r.) oraz w Dzien. Kuratoriów.

6. Kandydaci dopuszczeni do egzaminu wstępnego poddani będą na miejscu badaniu lekarskiemu dla stwierdzenia, czy stan zdrowia umożliwia im studia.

7. Nauczyciele przyjęci do Instytutu mogą otrzymać na pierwszy rok studiów, tj. na rok 1939/40 urlop płatny za zwrotem kosztów zastępstwa z rozłożeniem na raty na warunkach określonych w deklaracji, względnie urlop płatny za zwrotem kosztów zastępstwa bez spłat ratalnych lub bezpłatny.

Na drugi rok studiów — zależnie od wyników pracy w pierwszym roku studiów — udzielane będą w miarę możności urlopy płatne.

Składający podanie obowiązany jest wyraźnie podać, o jaki rodzaj urlopu prosi oraz zaznaczyć, czy będzie posiadał dostateczne środki finansowe na utrzymanie się w Warszawie, otrzymawszy na 1-szy rok studiów urlop płatny za zwrotem kosztów zastępstwa na raty lub bez rat względnie bezpłatny, gdyż na żadne subwencje liczyć nie można.

Kuratoria Okręgów Szkolnych (Wydz. Oświecenia Publicznego w Katowicach) skierują do Ministerstwa podania kandydatów wraz z odpowiednimi wnioskami i z opinią o pracy, oraz uzdolnieniach ogólnych i pedagogicznych w terminie do 30 kwietnia 1939 r., załączając wykaz wszystkich kandydatów, który zawierać winien wyciągi z podań ujęte w następujące rubryki: 1) L. p........, 2) Nazwisko i imię, wiek, wyznanie, stan cywilny, 3) Stanowisko służbowe i miejsce pracy, 4) Ilość lat pracy, 5) Kwalifikacje (według załączonych świadectw), 6) Rok egzaminu W. K. N. i rodzaj urlopu otrzymanego na studia, 7) Znajomość języka obcego i jakiego, 8) Ostatnia ocena pracy, 9) Stosunek do służby wojskowej i posiadany stopień wojskowy, 10) Udział w pracy społecznej, w jakim charakterze, 11) Udział w pracach niepodległościowych — ewentualnie odznaczenia, 12) Wnioski Kuratorium, 13) Uwagi.

Po rozpatrzeniu podań Ministerstwo zawiadomi Kuratoria (Wydział Oświecenia Publicznego), którzy z kandydatów dopuszczeni zostali do kolokwium wstępnego, a następnie, którzy z nich zostali przyjęci na pierwszy rok studiów w związku z wynikiem kolokwium wstępnego.

Liczba miejsc jest ograniczona, wobec tego będą mogli być przyjęci istotnie tylko wybitniejsi nauczyciele.

Słuchaczy Instytutu obowiązują zgodnie z zarządzeniem Ministerstwa Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego z dn. 3 lipca 1934 r. Nr 1 R-4700/34 (Dz. Urz. Min. W. R. i O. P. Nr 6- 7 z dnia 31 lipca 1934 r., poz. 94 następujące opłaty:

Taksa za egzamin wstępny . . . 10 zł.
Taksa administracyjna roczna . . 80 zł.
Taksa za egzamin końcowy . . . 35 zł.

(Nr II P-345/39).

DEKLARACJA.

Prosząc o przyjęcie do Państwowego Instytutu Nauczycielskiego w Warszawie, niniejszym zobowiązuję się:

1) przestrzegać ściśle postanowień regulaminów, obowiązujących w Instytucie Nauczycielskim i zarządzeń Dyrekcji,

2) nie obejmować bez zgody Dyrekcji Instytutu Nauczycielskiego żadnych zajęć ubocznych,

3) w razie uzyskania, dla pracy w Instytucie Nauczycielskim, urlopu płatnego lub płatnego za zwrotem kosztów zastępstwa — pracować — niezależnie od zobowiązań, przyjętych uprzednio z powodu pobierania stypendium, czy urlopu — w ciągu lat czterech od daty ukończenia Instytutu w szkolnictwie na stanowisku, które wyznaczą mi władze szkolne najdalej w tymże okresie czasu.

Gdybym z własnej winy, czego ocenę pozostawiam władzom szkolnym, przerwał studia, lub po ich ukończeniu nie wypełnił zobowiązań wyżej wymienionych w punkcie 3), zobowiązuję się zwrócić do Skarbu Państwa całą kwotę, otrzymaną tytułem poborów służbowych w czasie studiów w Państwowym Instytucie.

(podpis)

Kierownik . . . .
Nauczyciel . . . .
szkoły . . . klasowej w . . . . .
w powiecie . . . .

W . . . . dnia . . . . . . 193 . r.

78.

KOMUNIKAT

o dostosowaniu samochodów do wymagań rozporządzenia o ruchu pojazdów mechanicznych.

Ministerstwo Komunikacji pismem z dnia 25 stycznia 1939 r. Nr DR-91-15-4/1 zawiadomiło, że stosownie do postanowień § 84 i ust. (1) § 85 rozporządzenia z dnia 27 października 1937 r. o ruchu pojazdów mechanicznych na drogach publicznych (Dz. U. R. P. Nr 85, poz. 616) z dniem 1 stycznia 1939 r. upłynął ostateczny termin przystosowania samochodów, zarejestrowanych przed wejściem w życie wspomnianego rozporządzenia do wymagań § 9 tegoż rozporządzenia.

W szczególności idzie tu o postanowienia § 9 punktu c, i, j, k, w myśl których samochody nie mogą posiadać otworu do wolnego wydechu, światło tylne powinno być połączone z przednim, latarka „stop" powinna działać w czasie hamowania a kierunkowskazy powinny być systemu dźwigiemkowego.

Ministerstwo podaje powyższe do wiadomości, celem dostosowania samochodów państwowych, użytkowanych przez władze, urzędy, instytucje i zakłady szkolne do wymagań wymienionego rozporządzenia. (Nr I AG-Int-6/1/39).

79.

KOMUNIKAT

o subwencji Izby Przemysłowo-Handlowej w Katowicach dla autorów książek szkolnych.

Ministerstwo Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego (Departament Szkolnictwa Zawodowego) podaje do wiadomości, że Izba Przemysłowo-Handlowa w Katowicach (Plac Wolności 12-a) przeznaczyła z budżetu tegorocznego sumę 2.000 zł (dwa tysiące zł) na subwencjonowanie wydawnictw książek o treści pedagogicznej, w pierwszym rzędzie podręczników dla szkół zawodowych (handlowych, przemysłowych i górniczych) wszelkich typów, nie wyłączając szkół dokształcających. Wymieniona suma może być podzielona między kilku kandydatów.

O subwencję mogą ubiegać się autorzy podręczników dostosowanych do nowych programów nauczania pod warunkiem, iż dany podręcznik został zatwierdzony przez Min. Wyzn. Rel. i Ośw. Publ. do użytku szkolnego.

O udzieleniu subwencji poszczególnym kandydatom oraz o wysokości subwencji w każdym wypadku decyduje Zarząd Izby.

(Nr III. PU-144/39).

80.

Komunikat o filmach szkolnych.

Ministerstwo W. R. i O. P. zatwierdziło do użytku szkolnego, zgodnie z zarządzeniem Ministra W. R. i O. P. z dnia 7 października 1937 r. (Dz. Urz. Min. W. R. i O. P. Nr 13, poz. 387), następujące filmy kategorii C, przedstawione do oceny przez Polską Agencję Telegraficzną — Instytut Filmowy (Warszawa, ul. Królewska 10):

1. Obrazy z Indii (Nr Szt-3685/38),
2. Połów krabów (Nr Sza-3685/38),
3. Z życia owadów egzotycznych (Nr Szt-3685/38),
4. Z San Francisko do New Yorku (Nr Szt-3685/38),
5. Wycieczka po Włoszech północnych (Nr Szt-3685/38),
6. Włochy środkowe (Nr Szt-3785/38),
7. Biały węgiel (Nr Szt-3785/38),
8. Jazda figurowa na lodzie (Nr Szt-3785/38),
9. Złoto (Nr Szt-3785/38),
10. Zastosowanie srebra (Nr Szt-3785/38),
11. Życie pod mikroskopem (Nr Szt-3785/38),
12. Życie w kropli wody (Nr Szt-3785/38),
13. Bobry (Nr Szt-4031/38),
14. Wychowanie fizyczne kobiet (Nr Szt-4031/38),
15. Foki (Nr Szt-4222/38),
16. Szerszenie (Nr Szt-168/39),
17. Biegi na Olimpiadzie 1936 r. (Nr Szt-668/39),
18. Jak powstaje obiektyw fotograficzny (Nr Szt-168/39),
19. Termity (Nr Szt-168/39),
20. Poczdam (Nr Szt-168/39),
21. Rolnictwo i hodowla owiec w Ameryce południowej (Nr Szt-168/39),
22. Rośliny i zwierzęta przedpotopowe (Nr Szt-168/39).

81.

KOMUNIKAT

o taksach za drugi egzamin nauczycielski.

Urząd Wojewódzki Śląski — Wydział Oświecenia Publicznego komunikuje, że taksę za drugi egzamin nauczycielski należy wpłacać na konto P. K. O. Nr 300 503 Kasy I Urzędu Skarbowego w Katowicach, na fundusz specjalny Wydziału Budżetowo-Gospodarczego Urzędu Wojewódzkiego Śląskiego p. n. „Taksa egzaminacyjna nauczycieli szkół powszechnych".

82.

KOMUNIKAT

o zaleceniu dla bibliotek nauczycielskich wydawnictwa pt. „Zarys klimatologii Śląska".

Ministerstwo Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego poleca do bibliotek nauczycielskich wydawnictwo pod tytułem: Moniak J. i Stenz E. Zarys klimatologii Śląska. Śląsk. Ziemia i Ludzie. III Wydawnictwo Instytutu Śląskiego. Katowice 1936 (nr Pr. 14429/36).

83.

Czasopismo „Rysunek w szkole“.

Zespół nauczycieli ogniska metodycznego rysunków w Wilnie wydaje czasopismo p. t. **„Rysunek w szkole“.**

84.

KOMUNIKAT

Urząd Wojewódzki Śląski — Wydział Oświecenia Publicznego udzielił p. **Antoniemu Pyszowi** w Lipinach Śl. odwołalnego zezwolenia na otwarcie i prowadzenie kursów pod nazwą „Prywatne Kursy Kierowców Samochodowych i Motocyklowych „Motor“ w Lipinach Śl.

85.

KOMUNIKAT INSTYTUTU PEDAGOGICZNEGO Z. N. P.

1. Zatwierdzenie statutu.

Decyzją z dnia 22 lutego 1939 r. zawartą w piśmie Nr II. P.-1041/39, zatwierdził Pan Minister W. R. i O. P. Statut Instytutu Pedagogicznego Z. N. P. Wg tego Statutu plan studiów, jak też roczne programy szczegółowe oraz regulaminy studiów i egzaminów, jak również dyrektora, wicedyrektora i prelegentów Instytutu zatwierdza Minister W. R. i O. P. Liczbę miejsc na 1 roku studiów ustala corocznie Minister W. R. i O. P.

2. Egzaminy końcowe.

Do egzaminu końcowego przystąpić mogą słuchacze Instytutu po odbyciu skutecznych, co najmniej czteroletnich studiów. Egzaminy końcowe odbywać się będą przed Komisją Egzaminacyjną powoływaną przez Ministra W. R. i O. P., przy czym dyplomy wydawane przez tę Komisję równoznaczne będą z dyplomami wydawanymi przez Państwowy Instytut Nauczycielski.

Pierwszy egzamin przed Komisją Egzaminacyjną, powołaną przez Ministra W. R. i O. P., odbędzie się w czerwcu br.

3. Zapisy.

Na I rok studiów przyjęty może być każdy czynny nauczyciel publicznej szkoły powszechnej posiadający świadectwo egzaminu końcowego z Wyższego Kursu Nauczycielskiego, dyplom Pedagogium lub innego równorzędnego zakładu naukowego. Pierwszeństwo w razie nadmiernej liczby kandydatów mają przy równych kwalifikacjach członkowie Z. N. P.

Zgłoszenia na rok szk. 1939/40 przyjmowane będą do dnia 15 kwietnia rb. Formularze podań i druki informacyjne wysyła Wydział Pedagogiczny. Z. N. P. Warszawa, ul. Smulikowskiego 4. Opłaty za naukę wynoszą od r. 1939/40 zł 150,— rocznie.

86.

KOMUNIKAT O WYDAWNICTWACH

A. Ministerstwo W. R. i O. P. zatwierdziło do użytku szkolnego następujące książki i pomoce szkolne dla szkół powszechnych, średnich ogólnokształcących i zakładów kształcenia nauczycieli.

1. Podręcznik szkolny.

Horacjusz w pieśniach. Część III. Myśliciel — esteta. Opracował J. Smereka. Teksty łacińskie dla II klasy liceów ogólnokształcących. Nakład Państwowego Wydawnictwa Książek Szkolnych. Lwów. 1938 — dla uczniów II kl. liceów ogólnokształc. (Nr II Pr-16235/38).

2. Podręcznik dla szkół z niemieckim językiem nauczania.

G e m b o r e k. E. Tierkunde, Lehrbuch für die I Gymnasialklasse, Verlag W. Johne's Buchhandlung, Bydgoszcz. 1938 — dla uczniów I kl. gimn. z niemieckim językiem nauczania. (Nr II Pr-14770/36).

3. Książki pomocnicze dla uczniów.

D ą b r o w s k i J. Historia powszechna i polska dla I klasy wszystkich wydziałów liceów ogólnokształcących. Wydawnictwo Księgarni K. S. Jakubowskiego. Lwów, 1938 — książka pomocnicza dla uczniów I klasy wszystkich wydziałów liceów ogólnokształcących. (Nr II Pr-16133/38).

L e c h i c k a J. Historia dla pierwszej klasy liceum. Część I i część II. Wydawnictwo Zakładu Narodowego im. Ossolińskich. Lwów, 1938 — książka pomocnicza dla uczniów klasy pierwszej liceum ogólnokształcącego. (Nr II Pr-15644/38; Nr II Pr-16180/38).

4. Książki do bibliotek uczniowskich.

A l b u m a r c y d z i e ł m i s t r z a J a n a M a t e j k i Słowem wstępnym i objaśnieniami opatrzył M. Szukiewicz. Salon Malarzy Polskich. Kraków. B. d. dla młodzieży od lat 13. (Nr II Pr-16779/38).

B e a u m a r c h a i s. Le mariage de Figaro. Comédie. Opracowała I. Mayzel. Biblioteczka francuska. Z. 17. Wydawnictwo Książnicy-Atlas. Lwów — Warszawa. 1938 — w szkołach średnich ogólnokształcących. (Nr II Pr-16510/38).

B u r d e c k i F. Technika i przemysł w dawnej Polsce. Z cyklu: Ludzie i prace. T. V. Nakład Państwowego Wydawnictwa Książek Szkolnych. Lwów. 1938 — dla młodzieży od lat 16. (Nr II Pr-16549/38).

C e n t k i e w i c z Cz. Anaruk. Chłopiec z Grenlandii. Wydawnictwo „Naszej Księgarni“. Warszawa. 1937 — w szkołach powszechnych. (Nr II Pr-15164/38).

D ą b r o w s k a M. Ręce w uścisku. Wydawnictwo J. Mortkowicza. Warszawa — Kraków. 1938 — dla młodzieży od lat 16. (Nr II Pr-16548/38).

D o b r z y c k i J. Kraków. Miasto polskiej chwały. Salon Malarzy Polskich. Kraków — dla wyższych klas szkół powszechnych i dla szkół średnich. (Nr II Pr-16780/38).

Giono J. Regain. Opracowała H. Nieniewska. Biblioteczka Francuska Nr 18. Wydawnictwo Książnicy-Atlasu. Lwów — Warszawa. 1938 — w liceach ogólnokształcących. (Nr II Pr-16564/38).

Goublet J. L'As de la route. Opracowała R. Szadurska. Lektura Francuska 5. Nakład Państwowego Wydawnictwa Książek Szkoln. Lwów. 1936 — w szkołach średnich ogólnokształcących. (Nr II Pr-15900/37).

Grahame K. O czym szumią wierzby. Z upoważnienia autora przełożyła Maria Godlewska. Ilustracje E. H. Sheparta. Wydawnictwo „Roju". Warszawa. 1938 — dla młodzieży od lat 11 — 13. (Nr II Pr-16395/38).

Harabaszewski J. Jędrzej Śniadecki. Nauczyciel chemii i pisarz rzeczy chemicznych. Wydawnictwo Książnicy-Atlasu. Lwów — Warszawa. 1938 — w liceach ogólnokształcących. (Nr II Pr-16605/38).

Hugo V. Nędznicy. Z ilustracjami. Opracował T. Togzaj. Wydawnictwo J. Przeworskiego. Warszawa. 1938 — dla młodzieży od lat 16. (Nr II Pr-16454/38).

Hugo V. Les Misérables. I. Jean Valjean. II. M. Madelaine et Fantine. Opracowała H. Nieniewska. Biblioteczka Francuska. Z. 19 i 20. Wydawnictwo Książnicy-Atlasu. Lwów—Warszawa. 1938 — w gimnazjach i liceach ogólnokształcących. (Nr II Pr--16511/38).

Jeżewski M. Przenoszenie obrazów na drodze elektrycznej i telewizja. Lektura z Fizyki. Z. 3. Wydawnictwo Książnicy-Atlasu. Lwów—Warszawa. 1938 — w liceach ogólnokształcących. (Nr II Pr-16273/38).

Jeżewski M. Tajemnica rurki próżniowej. Promienie katodowe dodatnie Röntgena. Biblioteka Fizyczna. Pod redakcją A. Karpowicza. Tom 5. Nakład Państwowego Wydawnictwa Książek Szkolnych. Lwów. 1938 — w gimnazjach i liceach ogólnokształcących. (Nr II Pr-16572/38).

Kaden-Bandrowski J. Zawody. Wydanie trzecie. Instytut Wydawniczy „Biblioteka Polska". Warszawa, 1938 — dla liceum. (Nr II Pr-17370/38).

Kalinowska Z. Wśród zjawisk geofizycznych. Biblioteka Fizyczna. Pod redakcją A. Karpowicza. Tom 7. Nakład Państwowego Wydawnictwa Książek Szkolnych. Lwów. 1938 — w liceach ogólnokształcących. (Nr II Pr-16574/38).

Karczewski S. Helgoland. Wydawnictwo Książnicy-Atlasu. Lwów—Warszawa — w szkołach średnich ogólnokształcących. (Nr II Pr-16571/38).

Klemensiewicz Z. W rojowisku cząsteczek. Biblioteka Fizyczna. Tom 6. Nakład Państwowego Wydawnictwa Książek Szkolnych. Lwów. 1938 — w liceach ogólnokształcących. (Nr II Pr-16573/38).

Knot A. Dzieje szkolnictwa wojskowego w Polsce. Kultura Polska i Obca — pod redakcją K. Hartleba. T. V. Nakł. Państwowego Wydawnictwa Książek Szkolnych. Lwów. 1938 — w liceach. (Nr II Pr-16476/38).

Konopczyński W. Polska a Szwecja. Biblioteka Bałtycka. Wydawnictwo Instytutu Bałtyckiego. Toruń. 1935. — w liceach. (Nr II Pr-15150/37).

Kopernik M. Wybór z pism w przekładzie polskim. Opracował L. A. Birkenmajer. Biblioteka Narodowa. Seria I. Nr 15. Wydawnictwo Krakowskiej Spółki Wydawniczej. Kraków, b. d. — w liceach. (Nr II Pr-15705/37).

Korniszewski F. i Maćkowiakowie J. i A. Nauczanie początkowe. Psychologia — Dydaktyka — Praktyka. Wydawnictwo „Naszej Księgarni". Warszawa. 1938 — do bibliotek w zakładach kształcenia nauczycieli. (Nr II Pr-15931/37).

Kossak Z. Laska Jakóbowa (Jakobstab). Wrażenia z V Jamboree. Wydawnictwo Towarzystwa Wydawniczego „Rój". Warszawa. 1938 — dla młodzieży od lat 14 — 16. (Nr II Pr-16406/38).

Korzeniowski J. Spekulant. Opracował K. Wojciechowski. Biblioteka Narodowa. Seria I. Nr 25. Wydawnictwo Krakowskiej Spółki Wydawniczej. Kraków. 1924 — dla młodzieży od lat 15. (Nr II Pr-15712/37).

Las J. Wieści płyną w świat.... Sposoby przenoszenia wiadomości. Biblioteka Naukowa dla Młodzieży. Tom VII. Wydawnictwo Księgarni Powszechnej. Kraków. 1938 — w gimnazjach i liceach ogólnokształcących. (Nr II Pr-16304/38).

Ledóchowska. M. U. Wśród puszcz i bagien. Wydawnictwo SS. Urszulanek S. J. K. Łódź. 1937. (Nr II Pr-16164/38).

Lorenz F. Väter der Maschinenwelt. I. Die Geburt der Schreibmaschine. opracował G. Holzer. Biblioteczka Niemiecka. Seria II. Tomik 57. Wydawnictwo Książnicy-Atlasu. Lwów — Warszawa. 1938 — w gimnazjach i liceach ogólnokształcących. (Nr II Pr-16297/38).

Lorenz F. Pionierzy techniki. Nieznane losy wynalazców na przestrzeni pięciu wieków. Przemiany. Wydawnictwo Książnicy-Atlasu. Lwów — Warszawa. — w gimnazjach i liceach ogólnokształcących. (Nr II Pr-16559/38).

Łuczyńska. H Wojtusiak R. J. Z życia i obyczajów zwierząt. Biblioteka naukowa dla młodzieży. Wydawnictwo Księgarni Powszechnej, Kraków. 1938 — w gimnazjach i liceach ogólnokształcących. (Nr II Pr-16303/38).

Manteuffel T. Feudalizm. Wielka Biblioteka Historyczna. Nakład Państwowego Wydawnictwa Książek Szkolnych. Lwów. 1938 — w liceach. Nr II Pr-16550/38).

Mickiewicz A. Grażyna. Opracował H. Życzyński, Biblioteka Narodowa. Seria I. Nr 74. Wydawnictwo Zakładu Narodowego im. Ossolińskich. Lwów. 1935—dla młodzieży szkół średnich. (Nr II Pr-15698/38).

Milne A. A. Kubuś Puchatek. Przełożyła I Tuwim. Z ilustracjami E. Shepard'a. Wydawnictwo J. Przeworskiego. Warszawa — dla dzieci od lat 7 — 9. (Nr II. Pr-16578/38).

Olszewicz B. Obraz Polski dzisiejszej. Fakty — Cyfry — Tablice. Wydawnictwo M. Arcta. Warszawa. 1938 — dla młodzieży od lat 16, (Nr II Pr-16552/38).

Ostrowski J. Widły, Wisły i Sanu. Wydawnictwo Towarzystwa Wydawniczego „Rój". Warszawa. 1938 — dla młodzieży od lat 16. (Nr II. Pr-16393/38).

Papée S. Ignacy Mościcki. Nakład Państwowego Wydawnictwa Książek Szkolnych. Lwów. 1938 — dla młodzieży w wieku lat12 i 13. (Nr II. Pr-16154/38).

Rocznik Morski i Kolonialny. 1938. Praca zbiorowa pod red. J. Czekalskiego, K. Jeziorańskiego, J. Lewandowskiego. Wydawnictwo Ligi Morskiej i Kolonialnej. Warszawa. 1938 — dla młodzieży od lat 16. (Nr II Pr-16602/38).

Rowid H. Psychologia pedagogiczna. Podręcznik dla młodzieży przygotowującej się do zawodu nauczycielskiego. Część I. — z 17 rysunkami w tekście. Wydanie trzecie przerobione i uzupełnione. Wydawnictwo Gebethnera i Wolffa, Kraków. 1937 — do bibliotek zakładów kształcenia nauczycieli. (Nr II Pr-15275'37).

Serejski M. H. Narodziny średniowiecznej Europy. Wielka Biblioteka Historyczna. Nakład Państwowego Wydawnictwa Książek Szkolnych. Lwów. 1938 — w liceach. (Nr II Pr-16555/38).

Skarbek - Peretiatkowicz H. Indie wczoraj i dziś. Przeszłość i teraźniejszość, kraj i ludzie półwyspu Hindostańskiego. Wydawnictwo Instytutu Wydawniczego „Biblioteka Polska". Warszawa. 1938 — w gimnazjach i liceach ogólnokształcących. Nr II Pr-15365/37).

Słowacki J. Beniowski. Opracował J. Kleiner. Biblioteka Narodowa. Seria I. Nr 13/14. Wydawnictwo Krakowskiej Spółki Wydawniczej. Kraków. 1923 — dla młodzieży od lat 16. (Nr II. Pr-15700/37).

Słowacki J. Lilla Weneda. Opracował M. Janik. Biblioteka Narodowa. Seria I. Nr 16. Wydawnictwo Zakładu Narodowego im. Ossolińskich. Lwów. 1928 — dla młodzieży od lat 15. (Nr II. Pr-15702/37).

Słowacki J. Fantazy. Opracował S. Kołaczkowski. Biblioteka Narodowa. Seria I. Nr 105. Wydawnictwo Krakowskiej Spółki Wydawniczej. Kraków. 1927 — w liceach. (Nr II. Pr-15711/37).

Słowo o wyprawie Igora Przełożył T. Tuwim, wstępem i objaśnieniami zaopatrzył A. Brückner. Bibl. Narodowa. Seria II. Nr 50. Wydawnictwo Krakowskiej Spółki Wydawniczej. Kraków. B. d. — w liceach. (Nr II. Pr-15714/37).

Sterling M. Rzeźba włoska. Średniowiecze — Odrodzenie. 103 reprodukcje. Wydawnictwo Towarzystwa Wydawniczego J. Mortkowicza. Warszawa. B. d. — dla młodzieży od lat 14. (Nr II. Pr-16125/38).

Szekspir. W. Król Lir. Przełożył i opracował A. Tretiak. Biblioteka Narodowa. Seria II. Nr 28. Wydawnictwo Krakowskiej Spółki Wydawniczej. Kraków. 1929 — dla młodzieży od lat 16. (Nr II. Pr-15703/37).

Szekspir W. Makbet. Przełożył J. Pawłowski. Opracował A. Tretiak. Biblioteka Narodowa. Seria II. Nr 16. Wydawnictwo Zakładu Narodowego im. Ossolińskich. 1927 — w liceach. (Nr II. Pr-15704/37).

Śliwiński A. Konstytucja Trzeciego Maja. Wydanie czwarte. Nakład Państwowego Wydawnictwa Książek Szkolnych. Lwów. 1938 — dla młodzieży od lat 14. (Nr II. Pr-16450/38).

Tomaszewski E. Widmo niedźwiedzia. Opowiadanie historyczne z XIV wieku. Wydawnictwo Książnicy-Atlasu. Lwów — Warszawa. B. d. Nr II Pr-16384/38).

Towarzystwo Filomatów Opracował A. Łucki. Biblioteka Narodowa. Seria I. Wydawnictwo Krakowskiej Spółki Wydawniczej. Kraków. B. d. — w liceach. (Nr II. Pr-15713/37).

Tuwim J. Lokomotywa. Rzepka. Ptasie Radio. Wydawnictwo J. Przeworskiego. Warszawa. 1938 — dla dzieci od lat 7 do 9. (Nr II. Pr-16452/38).

Wańkowicz M. C. O. P. Ognisko siły. Centralny Okrąg Przemysłowy. Wydawnictwo „Roju". Warszawa .— dla młodzieży od lat 14. (Nr II Pr-16033/37).

Wilkosz W. Liczę i myślę. (Jak powstała liczba). Wydawnictwo Księgarni Powszechnej. Kraków. 1938 — w liceach ogólnokształc. (Nr II Pr-16301/38).

Wrzosek i Zwierz. S. Stosunki Narodowościowe w rolnictwie pomorskim. Zeszyt 1. Wydawnictwo Instytutu Bałtyckiego. Prace Kartograficzno-statystyczne pod red. J. Borowika. Toruń. — Gdynia. 1937 — Skład Główny Kasa im. Mianowskiego. Instytut Popierania Nauki. Warszawa — dla młodzieży od lat 16. (Nr II. Pr-16001/38).

Zaleski B. Wybór poezyj. Opracował J. Tretiak. Biblioteka Narodowa. Seria I. Nr 30. Wydanie drugie. Wydawnictwo Krakowskiej Spółki Wydawniczej. Kraków. — dla młodzieży od lat 14. (Nr II Pr-15706/38).

Zweig F. Zmierzch czy odrodzenie liberalizmu. Wydawnictwo Książnicy-Atlasu. Lwów — Warszawa. 1938 — dla młodzieży od lat 16. (Nr II. Pr-16491/38).

Żywczyński M. Papiestwo i papieże w średniowieczu. Wielka Biblioteka Historyczna. Nakład

Państwowego Wydawnictwa Książek Szkolnych. Lwów. 1938 — w liceach. (Nr II. Pr-16554/38).

5. Książki do bibliotek uczniowskich dla szkół z niemieckim językiem nauczania.

Aus germanischer Urzeit, H. Schaffstein Verlag in Köln, dla młodzieży powyżej lat 12 (Nr II Pr-17034/38).

Bauer W. Die Familie Fritsche, H. Schaffstein Verlag in Köln, dla młodzieży od lat 10 do 12, (Nr II Pr-17058/38).

Boris O. Motu und Miromotu, H. Thienemanns Verlag, Stuttgart, dla młodzieży od 12 do 14 lat. (Nr II Pr-17061/38).

Deutsche Sagen. Fredebeul et Koenen Verlag, Essen, dla młodzieży powyżej lat 10. Nr II Pr-17027/38).

Die Flut des Lebens, H. Schaffstein Verlag in Köln, dla młodzieży powyżej lat 13. (Nr II Pr-17037/38).

Freytag G. Deutsches Leben in Dorf u. Stadt um das Jahr 1300, Fredebeul et Koenen V., Essen. dla młodzieży powyżej lat 14, (Nr II Pr-17026/38).

Freytag G. Germanische Frühzeit, Verlag H. Schaffstein Köln, dla młodzieży powyżej lat 12. (Nr II Pr-17029/38).

Gebhardt H. Bettine, H. Schaffstein Verlag in Köln, dla młodzieży powyżej lat 11, Nr II Pr-17040/38).

Grell G., Schulboot „Alte Liebe", UnionVerlag, Stuttgart dla młodzieży powyżej lat 12, (Nr II Pr-17052/38).

Gröben O. Fr. Grossfriedichsburg, Verlag H. Schaffstein Köln, dla młodzieży powyżej lat 12. (Nr II Pr-17037/38).

Henniger K., Die Rolandsage, Verlag H. Schaffstein Köln, dla młodzieży powyżej lat 10, (Nr II Pr-17030/38).

Hof R., Flucht aus der sibirischen Tundra, Verlag von J. Belz, Langensalza, dla młodzieży od lat 12, (Nr II Pr-17072/38).

Hohlbaum R., Mein Leben, Junker Verlag Berlin, dla młodzieży powyżej lat 17, (Nr II Pr-17046/38).

Jünger W., Kampf und Kautschuk, W. Goldman Verlag Leipzig, dla młodzieży od lat 14, (Nr II Pr-17070/38).

Kerner J., Das Bilderbuch aus meiner Knabenzeit, Verlag H. Schaffstein Köln, dla młodzieży powyżej lat 14, (Nr II Pr-17022/38).

Kipling R. Mogli das Dschungelkind, H. Schaffstein Verlag in Köln, dla młodzieży powyżej lat 10, (Nr II Pr-1735/38).

Kloss E., Herbstfreuden im Försterhaus, Fr. Schneider Verlag, Berlin, dla młodzieży od 10 do 14 lat, (Nr II Pr-17060/38).

Kloss E. Geheimnisse der Schilfbucht, Fr. Schneider Verlag Berlin, dla młodzieży powyżej lat 11, (Nr II Pr-17066/38).

Kloss E. Winterferien im Försterhaus, Fr. Schneider Verlag, Berlin, dla młodzieży powyżej lat 11, (Nr II Pr-17063/38).

Kutzleb H., Der Raub des heiligen Hammers, H. Schaffstein Verlag in Köln, dla młodzieży od lat 12, (Nr II Pr 17071/38).

Meyer — Frommhold K., Hansi verreist, Ensslin et Laiblins Verlag, Reutlingen, dla młodzieży powyżej lat 8, (Nr II Pr-17043/38).

Nettelbeck J., 1. B. Der junge Abenteurer, 2. B. Der Seefahrer, 3. B. Der Bürger, Fredebeul et Koenen Verlag, Essen, dla młodzieży powyżej lat 13, (Nr II Pr-17028/I, II, III/38).

Oest B., Reineke Fuchs, H. Schaffstein Verlag in Köln, dla młodzieży powyżej lat 14, (Nr II Pr-17041/38).

Pestalozzi H., Lienhard und Gertrud, Fredebeul et Koenen Verlag, Essen, dla młodzieży powyżej lat 16, (Nr II Pr-17025/38).

Rahmelow M., Deutsche Frauenbriefe, A. Bagel Verlag, Düsseldorf, dla młodzieży od lat 16, Nr II Pr- 17068/38).

Reinheimer S., Lustige Gaben für Mädel u. Knaben, Fr. Schneider Verlag Berlin, dla młodzieży od 7 do 9 lat, (Nr II Pr-17053/38).

Reinheimer S., Das kleine Reinheimerbuch, Fr. Schneider Verlag, Berlin, dla młodzieży od 10 do 14 lat, (Nr II Pr-17045/38).

Reinheimer S., Im Regenbogen, Fr. Schneider Verlag, Leipzig, dla młodzieży od 8 do 12 lat, (Nr II Pr-17055/38).

Reinheimer S., Von Winter u. Weihnacht Fr. Schneider Verlag Leipzig, dla młodzieży od 8 do 12 lat, (Nr II Pr-17056/38).

Reinheimer S., Von Sommer und Sonne, Fr. Schneider Verlag Leipzig, dla młodzieży od 8 do 12 lat, (Nr II Pr-17057/38).

Römpp H., Chemie des Alltags, Kosmos, Stuttgart, dla młodzieży powyżej lat 14, (Nr II Pr-17039/38).

Sachs H., Schwänke und Fastnachtspiele, H. Schaffstein Verlag in Köln, dla młodzieży powyżej lat 15, (Nr II Pr-17036/38).

Schaeffer S., Perzival, Velhagen et Klasing, Bielefeld u. Leipzig, dla młodzieży powyżej lat 14, (Nr II Pr-17050/38).

Seeburg Fr., J. Haydn, Fredebeul et Koenen Verlag, Essen, dla młodzieży powyżej lat 14, (Nr II Pr-17023/38).

Till Eulenspiegel H. Schaffstein Verlag in Köln, dla młodzieży powyżej lat 14, (Nr II Pr-17042/38).

Velter J., M. Männer im Urwald, H. Schaffstein Verlag in Köln, dla młodzieży od lat 12, (Nr II Pr-17069/38).

Wagner R., Die Meistersinger von Nürnberg, Velhagen et Klasing, Bielefeld, dla młodzieży powyżej lat 16, (Nr II Pr-17051/38).

Watzlik H. Die Buben von der Geyerflur. H. Schaffstein Verlag Köln, dla młodzieży powyżej lat 11, (Nr II Pr-17067/38).

6. Książki do bibliotek nauczycielskich.

Birkenmajer J. Bogarodzica Dziewica. Analiza tekstu, treści i formy. Wydawnictwo Filomaty. Lwów. (Nr II Pr-15595/37).

Czerny A. L. O wojewodzie Gwilemie Krzywonosie. Wydawnictwo Instytutu Literackiego. Warszawa. 1934. (Nr II Pr-16557/38).

German J. Amaranty. Powieść z lat 1803 — 1813. 2 t. Wydawnictwo Książnicy - Atlasu. Lwów. — Warszawa. 1938. (Nr II. Pr-16418/38).

Harabaszewski J. Jędrzej Śniadecki. Nauczyciel chemii i pisarz rzeczy chemicznych. Wydawn. Książnicy-Atlasu. Lwów — Warszawa. 1938. (Nr II Pr-16605/38).

Hessen S. Szkoła i demokracja na przełomie. Przełożył A. Zieleńczyk. Wydawnictwo „Naszej Księgarni". Warszawa—Wilno 1938. (Nr II Pr-16379/38).

Insadowski H. Ks. Prawo rzymskie u Horacego. Towarzystwo Naukowe Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego, Lublin. 1935. (Nr II Pr-16449/38).

Korniszewski F. i Maćkowiakowie J. i A. Nauczanie początkowe. Psychologia — Dydaktyka — Praktyka. Wydawnictwo „Naszej Księgarni". Warszawa. 1938. (Nr II Pr-15931/37).

Korzeniowski J. Spekulant. Opracował K. Wojciechowski. Biblioteka Narodowa. Seria I. Nr 25. Wydawnictwo Krakowskiej Spółki Wydawniczej. Kraków, 1924. (Nr II Pr-15712/37).

Maklakiewicz J. Piosenki szkolne. Śpiewnik dla I—IV klas szkół powszechnych. Zeszyt III. (Dla 3-ej klasy szkoły powszechnej). Układ tekstu F. Kiwelowicza. Wydawnictwo Księgarni F. Grąbczewskiego. Warszawa. (Nr II Pr-17196/38).

Mickiewicz A. Grażyna. Opracował H. Życzyński. Biblioteka Narodowa. Seria I. Nr 74. Wydawnictwo Zakładu Narodowego im. Ossolińskich. Lwów. 1935. (Nr II Pr-15699/37).

Nawroczyński B. Polska myśl pedagogiczna. Biblioteka Pedagogiczno-Dydaktyczna. Nr 16. Wydawnictwo Książnicy-Atlasu. Lwów—Warszawa. 1938. (Nr II Pr-16546/38).

Papée S. Ignacy Mościcki. Nakład Państwowego Wydawnictwa Książek Szkolnych. Lwów. 1938. (Nr II Pr-16154/38).

Rowid H. Psychologia pedagogiczna. Podręcznik dla młodzieży przygotowującej się do zawodu nauczycielskiego. Część I, z 17 rysunkami w tekście. Wydanie trzecie przerobione i uzupełnione. Wydawnictwo Gebethnera i Wolffa. Kraków. 1937 (Nr II Pr-15275/37).

Słowacki J. Ksiądz Marek. Opracował S. Turowski. Biblioteka Narodowa. Seria I. Nr 29. Wydawnictwo Krakowskiej Spółki Wydawniczej. Kraków. (Nr II Pr-15710/37).

Słowacki J. Balladyna. Opracował J. Kleiner. Biblioteka Narodowa. Seria I. Nr 51. Zakład Narodowy im. Ossolińskich. 1930. (Nr II Pr-15701/37).

Słowacki J. Beniowski. Opracował J. Kleiner. Biblioteka Narodowa. Seria I. Nr 13/14. Wydawnictwo Krakowskiej Spółki Wydawniczej. Kraków. 1923. (Nr II Pr-15700/37).

Słowacki J. Lilla Weneda. Opracował M. Janik. Biblioteka Narodowa. Seria I. Nr 16. Wydawnictwo Zakładu Narodowego im. Ossolińskich. 1928. (Nr II Pr-15702/37).

Słowacki J. Fantazy. Opracował S. Kołaczkowski. Biblioteka Narodowa. Seria I. Nr 105. Wydawnictwo Krakowskiej Spółki Wydawniczej. 1927. (Nr II Pr-15711/37).

Słowacki J. Sen srebrny Salomei. Opracował S. Turowski. Biblioteka Narodowa. Nr 57. Wydawnictwo Krakowskiej Spółki Wydawniczej. Kraków. 1923. (Nr II Pr-15708/37).

Szekspir W. Król Lir. Przełożył i opracował A. Tretiak. Biblioteka Narodowa. Seria II. Nr 28. Wydawnictwo Krakowskiej Spółki Wydawniczej. Kraków. 1929. (Nr. II Pr-15703/37).

Szekspir W. Makbet. Przełożył J. Paszkowski. Opracował A. Tretiak. Biblioteka Narodowa. Seria II. Nr 16. Wydawnictwo Zakładu Naukowego im. Ossolińskich. 1927. (Nr II Pr-15704/37).

Tetmajer-Przerwa K. Na skalnem Podhalu. 2 t. Wydawnictwo „Biblioteki Polskiej". Warszawa. (Nr II Pr-15767/37).

Towarzystwo Filomatów. Opracował A. Łucki. Biblioteka Narodowa. Seria I. Wydawnictwo Krakowskiej Spółki Wydawniczej. Kraków. (Nr II Pr-15713/37).

Wrzosek A. i Zwierz S. Żywioł obcy w życiu gospodarczym Pomorza. Wydawnictwo Instytutu Bałtyckiego. Prace kartograficzno-statystyczne pod red. J. Borowika. Zeszyt II. Gdynia—Toruń. Skład Główny: Kasa im. Mianowskiego. Instytut Popierania Nauki. Warszawa. (Nr II Pr-16000/37).

Zaleski B. Wybór poezyj. Opracował J. Tretiak. Biblioteka Narodowa. Seria I. Nr 30. Wydanie drugie. Wydawnictwo Krakowskiej Spółki Wydawniczej. Kraków. (Nr II Pr-15706/37).

Zimorowicz Sz. Roksolanki. Opracował A. Brückner. Biblioteka Narodowa Seria I. Nr 73. Wydawnictwo Krakowskiej Spółki Wydawniczej. Kraków. 1924. (Nr II Pr-15716/37).

7. Pomoce szkolne.

a) do użytku zbiorowego w szkołach powszechnych.

Kossak W. Marszałek Józef Piłsudski. Portret. Wklęsłodruk „Rotofot" Warszawa. (Nr II Pr-16620/38).

„Ilustracja szkolna". Wydawnictwo Związku Nauczycielstwa Polskiego. Warszawa.

Matejko J. Hołd Pruski. Seria LXVII. Nr 627. 1936. (Nr II Pr-16620/38).

Kossak J. Stefan Czarniecki. Portret. Seria XV. Nr 243. 1930. (Nr II Pr-16620/38).

Kossak W. Fragment boju o Olszynkę. Seria XV. Nr 241. 1930. (Nr II Pr-16620/38).

Emilia Plater. Portret. Seria XV. Nr 247. 1930. (Nr II Pr-16620/38).

Kossak W. Podczas ataku na Wolę. Seria XV. Nr 249. 1930. (Nr II Pr-16620/38).

Rok 1920. Tanki na pozycji. Photo-Plat. Seria XV. 1930. (Nr II Pr-16620/38).

Rok 11920. Część Grodna spalona przy odwrocie bolszewików. Fot. J. Ryś. Seria XV. Nr 248. 1930. (Nr II Pr-16620/38).

Rok 1920. Ułani siódmego pułku prowadzą oddział Kozaków do niewoli. Fot. J. Ryś. Seria XV. Nr 242. 1930. (Nr II Pr-16620/38).

Rok 1920. Spotkanie się delegacji polskiej i bolszewickiej podczas pertraktacyj o rozejm. Ze zbiorów Muzeum Wojska w Warszawie. Seria XV. Nr 250. 1930. (Nr II Pr-16620/38).

Józef Piłsudski. Pierwszy Marszałek Polski. Portret Seria XLIX. Nr 523. 1934. (Nr II Pr-16620/38).

Marszałek Józef Piłsudski. Portret. Seria Portret. Seria LII. 1934. (Nr II Pr-16620/38).

Marszałek Edward Śmigły-Rydz. Portret. Seria LXXII. Nr 731. 1936. (Nr II Pr-16620/38).

Ignacy Mościcki. Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej. Portret. Ilustracja szkolna. Seria XLIX. Nr 522. 1934. (Nr II Pr-16620/38).

Godło Państwowe. Seria XLIX. Nr 520. (Nr II Pr-16620/38).

Flagi, znaki, bandery państwowe. Seria XLIX. Nr 521. 1934. (Nr II Pr-16620/38).

Warszawa. Plac Marszałka Józefa Piłsudskiego podczas rewii wojskowej. Fot. J. Ryś. Seria XXV. Nr 345, 1931 r. Nr II Pr-16424/38).

Warszawa. Widok na Stare Miasto od strony Pragi. Photo-Plat. Seria XXV. Nr 344, 1931 r. (Nr II Pr-1642/38).

Wilno. Ogólny Widok miasta. Fot. H. Poddębski. Seria XVII. Nr 269. 1931 r. (Nr II Pr-16426/38).

Wilno. Katedra. Fot. Poddębski. Seria XVII. Nr 275. 1931 r. (Nr II Pr-16432/38).

Wilno. Ostra Brama. Fot. Poddębski. Seria XVII. Nr 271. 1931 r. (Nr II Pr-16433/38).

Wieliczka. Wnętrze kopalni soli. Wklęsłodruk „Rotofot". Ser. LXVI Nr 622. 1936 r. (Nr II Pr-16431/38)

Polesie. Mały Poleszuk. Fot. T. Jeżewski. Seria XXVIII. Nr 397. 1932 r. (Nr II Pr-16434/38).

Polesie. Kamieniołomy granitowe pod Klesowem. Fot. S. Sekutowicz. Seria XXVIII. Nr 396. 1932 r. (Nr II Pr-16434/38).

Polesie. Wychodnia skał krystalicznych pod wsią Teodorówka na południo-wschód od Sarn. Fot. L. Sawicki. Seria XXVIII. Nr 388. 1932 r. (Nr II Pr-16436/38).

Polesie. Wieś Moczula. Fot. S. Bochnig. Seria XXVIII. Nr 389. 1932 r. (Nr II Pr-16436/38).

Wołyń. Hubków. Ruiny Zamku. Ze zbiorów Wołyńskiego Tow. Krajoznawczego. Seria XXXIII. Nr 446. 1932 r. (Nr II Pr-16435/38).

Wołyń. Słupy bazaltu w Janowej Dolinie. Ze zbiorów Wołyńskiego Tow. Krajoznawczego. Seria XXXIII. Nr 447. 1932 r. (Nr II Pr-16434/38).

Gdynia — port. Wklęsłodruk. „Rotofot". (Nr II Pr-16437/38).

Alpy. Dom pasterski w górach. Fot. Cyger. Seria XXII. Nr 325. 1931 r. (Nr II Pr-16422/38).

Alpy. Kanion rzeki Taminy. Fot. Kilchberg — Zurich. Seria XXII. Nr 324. 1931 r. (Nr II Pr-16422/38).

Rumunki. Wklęsłodruk „Rotofot". Seria LXVIII. Nr 640. 1936 r. (Nr II Pr-16428/38).

Kolonia (Niemcy). Seria LXVII. Nr 629. 1936 r. (Nr II Pr-16429/38).

Z dalekiej północy. Lapończyk z reniferem. Publishers. Photo Service. Seria XVII. Nr 270. 1931 r. (Nr II Pr-16426/38).

Z dalekiej północy. Pogromca niedźwiedzia. Publishers Photo Service. Seria XVII. Nr 276. 1931 r. (Nr II Pr-16432/38).

Z dalekiej północy. Chata śnieżna Eskimosów. Publisher Photo. Service. Seria XVII. Nr 260. 1930 r. (Nr II Pr-16433/38).

Jerozolima. Widok na Bazylikę Grobu Świętego. Publishers Photo Service. Seria XVI. Nr 260. 1930 r. (Nr II Pr-16427/38).

W oazie. „Rotofot". Seria LXXXVI. Nr 738. 1937 roku. (Nr II Pr-16438/38).

Kalifornia. Pożar szybu naftowego. Ser. XVIII Nr 288. 1931 r. (Nr II Pr-16439/38).

Afryka Południowa. Wodospad Wiktoria. Publishers Photo Service. Seria XVIII. Nr 287. 1931 r. (Nr II Pr-16439/38).

Formy terenu na mapie. Oprac. według wskazówek G. Wuttkego. Seria LIII. Nr 72. 1934 r. (Nr II Pr-16443/38).

Zaludnienie Polski z uwzględnieniem mniejszości narodowych według spisu z dnia 9 grudnia 1931 r. Seria XXXVI. Nr 464. 1932 r. (Nr II Pr-16441/38).

Oniszczyk W. i Kurkiewicz F. Europa. Mapa konturowa. Podziałka 1 : 4.000.000. Wydawnictwo B-ci Drabczyńskich. Warszawa. (Nr II Pr-14711/36).

b) do użytku zbiorowego w szkołach różnych typów.

Godła Państwowe. Wydawnictwo Salonu Malarzy polskich. Kraków. L. 166 i 165 — w szkołach ogólnokształcących wszystkich typów. (Nr II Pr-16129/38).

Matejko J. Hołd pruski. Wydawnictwo Salonu Malarzy Polskich, Kraków — w szkołach powszechnych i średnich. (Nr II Pr-16717/38).

Matejko J. Rejtan na Sejmie w Warszawie. Wydawnictwo Salonu Malarzy Polskich. Kraków — w szkołach powszechn. i średnich. (Nr II Pr-16718/38).

Matejko J. Ogłoszenie Konstytucji 3-go Maja 1791. Wydawnictwo Salonu Malarzy Polskich. Kraków — w szkołach powszechnych i średnich. (Nr II Pr-16716/38).

Stryjeńska Z. Wici — zew wojny. Wydawnictwo Salonu Malarzy Polskich. Kraków — w szkołach powszechnych i średnich. (Nr II Pr-16712/38).

Stryjeńska Z. Dziewosłęby. Wydawnictwo Salonu Malarzy Polskich. Kraków — w szkołach powszechnych i średnich. (Nr II Pr-16712/38).

Stryjeńska Z. Obrazy z Podhala. Wydawnictwo Salonu Malarzy Polskich. Kraków — w szkołach powszechnych i średnich. (Nr II Pr-16029/38).

Stryjeńska Z. Wieczornica Góralska. Wydawnictwo Salonu Malarzy Polskch. Kraków — w szkołach powszechnych i średnich. (Nr II Pr-16029/38).

Romer E. i Szumański T. Polska. Mapa fizyczna. Podziałka 1 : 700.000. Wydawnictwo Książnicy Atlasu. Lwów—Warszawa. 1937 — w szkołach powsz. i gimnazjach ogólnokształcących. (Nr II Pr-15674/37).

c) do użytku poszczególnych uczniów.

Hławiczka S. „Strzała". Zwycięski model szybowcowy na śląskich zawodach mod. szyb. Rysunek wykonawczy 1 i arkusz 58×84 cm z opisem wykonania i oblatywania. Wydawnictwo B. Kotuli. Cieszyn. Nr II Pr-16771/38).

Rybka E. i Wojtowiczowie A. i M. Mapka. Gwiazdy pasa równikowego o deklinacji od — 40° do + 40₀. Część I. Rektasensja od 0h do 12h. Część II. Rektascensja od 12h do 24h. Wydawnictwo Książnicy-Atlasu. Lwów—Warszawa — w liceach ogólnokształcących. (Nr II Pr-16954/38).

Rybka E. i Wojtowiczowie A. i M. Mapka. Gwiazdy północnego nieba o deklinacji większej od + 30°. Wydawnictwo Książnicy-Atlasu. Lwów—Warszawa — w liceach ogólnokształcących. (Nr II Pr-16954/38).

B. Ministerstwo W. R. i O. P. zatwierdziło do użytku szkolnego następujące książki i pomoce naukowe dla szkół zawodowych:

Bildziukiewicz Adam. Zasady kalkulacji kupieckiej. Nakł. Księgarni Kazimierza Rutskiego w Wilnie. R. 1938. Cena zł 3,60 — jako książkę do bibliotek w szkołach handlowych. (Nr III PU-270/38).

Bildziukiewicz Adam i Żeligowski Henryk. Arytmetyka handlowa dla klasy I gimnazjum kupieckiego. Towarzystwo Wydawnicze w Wilnie, 1938. Cena zł 2,60 — jako książkę pomocniczą dla kl. I gimnazjum kupieckiego. (Nr III PU-241/38).

Bildziukiewicz Adam i Żeligowski Henryk. Arytmetyka handlowa, druki i formularze dla kla-

sy II gimnazjum kupieckiego, 1938 r. Wilno. Nakład. Towarzystwa Wydawniczego. Cena 80 gr — oraz druki i formularze dla klasy III gimnazjum kupieckiego, 1938 r. Cena 1,— zł — jako pomoc naukowa przy nauce arytmetyki handlowej w kl. II i III gimnazjum kupieckiego. (Nr III PU-248/38).

Korbel Stanisław. Atlas geograficzny. Nakład. Wydawniczej Spółki Kartograficznej „Globus". Katowice, 1938. Wydanie drugie uzupełnione i poprawione — jako pomoc naukową dla uczniów szkół zawodowych wszelkich typów i stopni. (Nr III PU-7040/38).

Obróbka metali i miernictwo warsztatowe w tablicach. Nakł. Towarzystwa Wojskowo - Technicznego — Warszawa, Aleja Róż 8, 1938 — jako książkę do bibliotek nauczycielskich i uczniowskich szkół przemysłowych grupy metalowej. (Nr III PU-352/38).

Książki do bibliotek uczniowskich.

Beecher-Stowe H. Chata Wuja Toma. Wydanie dziesiąte. Wydawnictwo Gebethnera i Wolffa Warszawa 1938 — dla młodzieży od lat 11—13. (Nr Pr-17427/38)

Bobińska H. Tajemnica Romka. Opowiadanie dla młodzieży. Wydanie trzecie. Wydawnictwo Towarzystwa Wydawniczego J. Mortkowicza. Warszawa — Kraków, 1938 — dla młodzieży od lat 11—13 i od 14—15. (Nr II Pr-15650/37).

Boguszewska H. Czerwone węże. Wydanie siódme. Wydawnictwo Gebethnera i Wolffa. Warszawa, 1938 — dla młodzieży od lat 11—13 i od lat 14—15. (Nr II Pr-17462/38).

Boguszewska H. Dzieci Znikąd. Wydawnictwo Gebethnera i Wolffa, Warszawa, 1938 — dla młodzieży od lat 11—13 i od lat 14—15. (Nr II Pr-17464/38).

Bojer J. Ostatni Wikingowie. Przełożył L. Staff. Wydawnictwo Instytutu Wydawniczego „Renaissance", Warszawa, B. d. — dla młodzieży powyżej lat 16. (Nr II Pr-17210/38).

Bystroń J. St. Literaci i grafomani z czasów Królestwa Kongresowego 1815—1831. Dwanaście portretów. Wydawnictwo Książnicy-Atlasu. Lwów—Warszawa, 1938. — Dla młodzieży powyżej lat 16. (Nr II Pr-16972/38).

Dąbrowska M. Marcin Kozera. Wydanie piąte. Wydawnictwo Towarzystwa Wydawniczego J. Mortkowicza Warszawa—Kraków, 1937 — dla młodzieży od lat 11—13 i 14—15. (Nr II Pr-17453/38).

Dąbrowska M. Przyjaźń. Opowiadania. Wydanie szóste. Wydawnictwo Towarzystwa Wydawniczego J. Mortkowicza, Warszawa—Kraków, 1938 — dla młodzieży od lat 11—13; 14—15. (Nr II Pr-17454/38).

Goetel F. Serce lodów. Powieść. Wydanie trzecie. Wydawnictwo Gebethnera i Wolffa. Warszawa 1930 — dla młodzieży od lat 16. (Nr II Pr-16328).

Gomulicki W. Wspomnienia niebieskiego mundurka. Wyd. dziewiąte. Wydawnictwo Gebethnera i Wolffa. Warszawa. Warszawa, 1938 — dla młodzieży od lat 11—13 i od lat 13—15. (Nr II Pr-17460/38).

Górska H. Chłopcy z ulic miasta. Wydanie piąte. Wydawnictwo Gebethnera i Wolffa, Warszawa, 1938 — dla młodzieży od lat 11—13 i od lat 13—15. (Nr II Pr-17465/38).

Górska H. Nad czarną wodą. Wydanie piąte. Wydawnictwo Towarzystwa Wydawniczego „Rój". Warszawa, 1939 — dla młodzieży od lat 14. (Nr II Pr-17485/38).

Hełczyński J. Prowadzenie uproszczonej rachunkowości i biurowości w organizacjach uczniowskich. Przykłady i wzory. Poradnik uczniowski. IV. Nakładem Państw. Wydawnictwa Książek Szkolnych. Lwów. 1938 — dla młodzieży szkół ogólnokształcących. (Nr II Pr-16271/38).

Kaden - Bandrowski J. Nad brzegiem wielkiej rzeki. Wydanie drugie. Wydawnictwo Zakładu Narodowego im. Ossolińskich. Lwów, 1935 — dla młodzieży od lat 11—13 i od lat 14—15. (Nr II Pr-17455/38).

Krasicki I. Wybór pism. Tekst i objaśnienia opracował K. Giebułtowski. Wydawnictwo Zakładu Narodowego im. Ossolińskich. Lwów, 1938 — dla młodzieży liceów ogólnokształcących i pedagogicznych. (Nr II Pr-17378/38).

Łoza S. Ordery i odznaczenia polskie. Nakład Państw. Wydawnictwa Książek Szkolnych. Lwów. 1938 — dla młodzieży gimnazjów i liceów. (Nr II Pr-17206/38)

Makuszyński K. Skrzydlaty chłopiec. Powieść lotnicza dla młodzieży. Wydanie czwarte. Wydawnictwo Gebethnera i Wolffa. Warszawa, 1938 — dla młodzieży od lat 11—13. (Nr II Pr-17458/38).

Meissner J. Żwirko i Wigura. Załoga RWD. Wydanie ósme. Wydawnictwo Gebethnera i Wolffa. Warszawa, 1938 — dla młodzieży od lat 11—13 i od lat 14—15. (Nr II Pr-17467/38).

Molnar F. Chłopcy z placu broni. Powieść z życia uczniów węgierskich. Wydanie szóste. Wydawnictwo Towarzystwa Wydawniczego J. Mortkowicza. Warszawa—Kraków, 1937 — dla młodzieży od lat 11—15. (Nr II Pr-15757/37).

Morcinek G. Duńskie serce. Wydanie szóste. Wydawnictwo Gebethnera i Wolffa. Warszawa, 1938 — dla młodzieży od lat 11—13 i od lat 14—15. (Nr II Pr-17463/38).

Morcinek G. W zadymionym słońcu. Wydanie dziesiąte. Wydawnictwo Gebethnera i Wolffa. Warszawa, 1938 — dla młodzieży od lat 11—13 i od lat 14—15. (Nr II Pr-17471/38).

Muszałówna K. Pod Olimpijskim sztandarem. Wydanie szóste. Wydawnictwo Gebethnera i Wolffa. Warszawa, 1938 — dla młodzieży od lat 11—13 i od lat 14—15. (Nr II Pr-17468/38).

NOWOŚCI WYDAWNICZE.

H. Molicki: Piekarstwo Polskie. Z przedmową dr Jahody-Żółtowskiego Prezesa Izby Rzemieślniczej w Krakowie.

Książnica Atlas. Lwów — Warszawa, Str. 94. zł 1.80.

Książka obejmuje całokształt zagadnień piekarstwa w Polsce, opracowany na podstawie najpoważniejszej literatury tego działu. Na treść wydawnictwa składają się następujące rozdziały: 1. Historia piekarstwa, 2. Wytwórnia pieczywa, 3. Urządzenia techniczne piekarni, 4. Materiałoznawstwo piekarskie, 5. Technika pracy, 6. Konserwacja pieczywa, 7. Obliczenia techniczne, 8. Kalkulacja zawodowa, 9. Higiena i bezpieczeństwo, 10. Stan obecny piekarstwa, 11. Stan prawny w piekarstwie.

Książka ma służyć jako podręcznik dla uczniów dokształcających szkół zawodowych, właścicieli piekarń, mistrzów, czeladników i praktykantów piekarskich, komisji i kandydatów do egzaminów mistrzowskich i czeladniczych piekarskich, cechów piekarskich, kupców mącznych i młynarzy.

B. J. Wojtusiak: Instynkt i jego przejawy w świecie zwierzęcym. Biblioteczka Biologiczna. Z. 11. — Książnica-Atlas. Lwów—Warszawa. Stron 70. Zł 1,40.

Autor przedstawia w przystępny sposób pojęcie instynktu i czynności instynktowych na tle innych ruchów i czynności zwierząt. Osobno zwraca przy tym uwagę na zagadnienie plastyczności instynktów, które obecnie stanowi jeden z głównych ośrodków zainteresowania biologów.

Po tej ogólnej części przechodzi autor po kolei najważniejsze czynności instynktowe zwierząt, ilustrując je najbardziej charakterystycznymi przykładami.

H. Szarski: Płazy. Biblioteczka Biologiczna. Zeszyt 14). Książnica-Atlas. Lwów—Warszawa. Stron 50. Zł 1,20.

W książce tej zebrane są najważniejsze wiadomości o wyglądzie, życiu i obyczajach płazów krajowych. W pierwszej części omówione zostały te spośród płazów ogonowych i bezogonowych, które występują na ziemiach polskich, a mianowicie podano zwięzłe opisy postaci i zasięgu rozmieszczenia poszczególnych form. W części drugiej opisano ich główne czynności życiowe, jak zdobywanie i pobieranie pokarmu, wędrówki, rozwój itp. W zakończeniu broszury znajdują się proste przepisy hodowli dorosłych płazów i ich kijanek w niewoli, przy czym główny nacisk położono na odpowiedni dobór pokarmu.

A. Kleczkowski: Świat chorobotwórczych bakterii. Biblioteczka Biologiczna Z. 15. — Książnica - Atlas. Lwów—Warszawa, Str. 50. Zł 1—.

Po omówieniu stanowiska bakterii wśród świata istot żywych, ich znaczenia w przyrodzie, ich budowy, pewnych cech fizjologicznych i sposobu rozmnażania się omawia autor rozmaite rozdziały współżycia pomiędzy drobnoustrojami a organizmami wielokomórkowymi (symbioza, komensalizm, pasożytnictwo) i przechodzi do drobnoustrojów chorobotwórczych. Omawia samo pojęcie choroby zakaźnej, sposób działania zarazka na organizm zakażony oraz zmiany chorobowe powstające w organizmie na skutek działania czynnika chorobotwórczego.

Nieco szerzej zajmuje się autor zagadnieniem swoistej odporności, będącej skutkiem przebycia danej choroby zakaźnej, i przechodzi do problemu tzw. chorób epidemicznych, rozważając możliwe przyczyny wybuchów epidemii oraz sposoby ich szerzenia się.

Wreszcie wypowiada autor pewne poglądy na historyczny rozwój chorób zakaźnych.

St. Skowron: Dziedziczność u człowieka. — Cz. I. Dziedziczenie cech fizycznych. Bibl. Biol. Z. 17. — Książnica-Atlas. Lwów—Warszawa. Str. 61. Zł 1.20.

Autor starał się wyłącznie ograniczyć do zagadnień genetyki ludzkiej, omawiając w tej części jako pierwszej dziedziczenie cech fizycznych. Poza wprowadzeniem czytelnika w zasady dziedziczenia, porusza autor określenie dziedzicznej cechy, dziedziczenie normalnych i patologicznych cech fizycznych, dziedziczenie płci i cech z nią związanych, jak hemofilii i daltonizmu. Prócz tego znajdujemy rozdział poświęcony materialnemu podłożu dziedziczności, o metodach badania dziedziczności u człowieka, o wpływach zewnętrznych w wykształcaniu się cech i o zagadnieniu dziedziczenia cech nabytych.

I. Latinik-Vetulani: Krążenie pierwiastków w przyrodzie. Biblioteczka Biologiczna. Zesz. 10. — Książnica — Atlas. Lwów—Warszawa. Str. 58. Zł 1.20.

Książeczka poświęcona jest omówieniu niektórych pierwiastków ważnych dla życia i ich cyklicznych przemian w przyrodzie.

Przedstawia szerzej krążenie węgla, jego występowanie w przyrodzie, krążenie azotu, przyswajanie go przez bakterie i inne sposoby wiązania azotu z powietrza i krążenie siarki. W końcu omówione są pokrótce losy niektórych innych pierwiastków a mianowicie fosforu, krzemu, jodu, wapnia, żelaza i tlenu.

Inż. Ś. Nowicki: Wrogowie i sprzymierzeńcy naszych pól, sadów i lasów ze świata owadów. (Bibl. Biologiczna Z. 12. — Książnica-Atlas. Lwów—Warszawa. Str. 56. Zł 1,10.

W książeczce omawia autor zagadnienia równowagi biologicznej w przyrodzie, istniejącej między szkodnikami roślin a ich wrogami naturalnymi i czynników składających się na ową równowagę i zakłócających ją. Twierdzenie ogólne popiera przykładami wziętymi z historii entomologii stosowanej zarówno krajowej, jak i zagranicznej,

Książeczka przeznaczona jest głównie dla młodzieży starszych klas licealnych, której ma dać możność zapoznania się z nowoczesnym ujęciem kwestii powstania masowych wystąpień szkodników roślin i roli w niej wrogów i naturalnych czynników klimatycznych.

Redakcja: Katowice — Urząd Wojewódzki Śląski, ul. Jagiellońska I p. pokój 326. — Tel. 106.
Administracja: II p. pokój 538. — Tel. 178. — Konto P. K. O. Nr. 304.121.

Drukarnia Urzedu Wojewódzkiego Śl. w Katowicach, ul. Francuska 47.